

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Ekonomická významnost turismu v Národním parku
České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti**

Bc. Dana Filípková

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Filípková Dana

Podnikání a administrativa

Název práce

Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti

Anglický název

The economic significance of tourism in the Czech Switzerland National Park and the rise of new childrens' nature trail

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude zjištění, jaký význam má turismus v Národním parku České Švýcarsko, především z hlediska ekonomické významnosti a dále návrh nové naučné stezky pro děti.

Metodika

Diplomová práce bude vypracována na základě prostudování knižních zdrojů zabývajících se daným tématem, které budou dostupné. Tyto publikace budou využity především v teoretické části a budou doplněné internetovými zdroji. Praktická část už bude založena na osobním dotazování, vlastním zpracování a vyhodnocení.

Harmonogram zpracování

Sběr a zpracování materiálů k diplomové práci, tvorba a distribuce dotazníků: 06/2011 - 07/2011

Psaní teoretické části, distribuce a zpracování dotazníků: 08/2011 - 10/2011

Psaní praktické části, výsledky a vyhodnocení: 11/2011 - 01/2012

Konečné úpravy: 02/2012

Tisk, vázání a odevzdání: 03/2012

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

Cestovní ruch. Ekonomická významnost. Příjmy a výdaje. Marketing. Produkt. Národní park. Naučná stezka. Dotazník.

Doporučené zdroje informací

Literatura

RUBÍN, J. a kol.: Navštivte...národní parky a chráněné krajinné oblasti. 1. vydání. Praha: Olympia. 2013. ISBN 80-7033-808-3

BOUŠKA, P. a kol.: Národní park České Švýcarsko: Informační mapa. Správa Národního parku České Švýcarsko. 2001.

JETMAR, M.: Meziregionální a přeshraniční spolupráce v cestovním ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Praha. 2007

České Švýcarsko, o.p.s.: Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Českém Švýcarsku. DHV CR, spol. s r.o. 2005

PETRŮ, Z.: Základy ekonomiky cestovního ruchu, Idea servis, Praha 2007 ISBN 978-80-85970-55-5

PETRŮ, Z., HOLUBOVÁ, J., Ekonomika cestovního ruchu, Praha: Idea servis, 1994, ISBN: 80- 901462-5-2

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J.: Výkladový slovník cestovního ruchu, MMR 2002, 1. vydání

Ročenky, zpravodaje, informační materiály a sborníky Národního parku České Švýcarsko

Internetové zdroje

www.ceskesvycarsko.cz

www.npcs.cz

Vedoucí práce

Antoušková Michaela, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2012

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci na téma "Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce, s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou v práci citovány a uvedeny v seznamu použité literatury na konci práce. Jako autorka uvedené práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Michaele Antouškové, Ph.D. za cenné rady a ochotu s čímkoliv poradit. Mé poděkování patří také ubytovacím zařízením v okolí národního parku za spolupráci při dotazníkovém šetření. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu nejen při psaní této práce, ale i během mého studia.

Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti

---

The economic significance of tourism in the Czech Switzerland National Park and the rise of new childrens' nature trail

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na vymezení ekonomické významnosti turismu v Národním parku České Švýcarsko. Nástrojem pro zjištění důležitosti turismu pro národní park bylo zvoleno dotazníkové šetření. V rámci tohoto šetření bylo mimo jiné zkoumáno, zda by návštěvníci uvítali na tomto území novou naučnou stezku pro děti. Vzhledem k výsledkům z šetření jsou v závěru práce uvedena doporučení, která z průzkumu vyplynula. V poslední části práce je navržena nová naučná stezka pro děti včetně časového harmonogramu celého projektu, finančního rozpočtu a propagace stezky. V příloze jsou pak grafické návrhy jednotlivých zastavení.

Klíčová slova: národní park, cestovní ruch, naučná stezka, monitoring návštěvnosti, dotazníkové šetření

Summary

The thesis is focused on defining the economic significance of tourism in the National Park Czech Switzerland. Tool to determine the importance of tourism to the national park has been selected questionnaire survey. In this investigation it also examined whether the visitors welcomed in this area a new trail for children. Given the results of the survey are at the end of the paper presents recommendations that emerged from the survey. The last part is the proposed new trail for children, including a timetable for the project, the financial budget and propagation trail. In the appendix the graphic designs of individual stops.

Keywords: national park, tourism, nature trail, monitoring attendance, questionnaire survey

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika.....	11
3 Teoretická část	13
3.1 <i>Národní park České Švýcarsko .....</i>	13
3.1.1 Geologie a geomorfologie aneb vznik krajiny.....	15
3.1.2 Historie osídlení.....	16
3.1.3 Flóra a fauna aneb tajuplný svět rostlin a živočichů.....	18
3.1.3.1 Flóra.....	19
3.1.3.2 Fauna.....	20
3.1.4 Významná místa a památky Národního parku České Švýcarsko	21
3.1.4.1 Skalní hrad Falkenštejn.....	21
3.1.4.2 Dolský mlýn.....	22
3.1.4.3 Jetřichovické vyhlídky	22
3.1.4.4 Kyjovské údolí	23
3.1.4.5 Pravčická brána.....	24
3.1.4.6 Soutěsky Kamenice.....	25
3.1.4.7 Šaunštejn.....	27
3.2 <i>Cestovní ruch v Národním parku České Švýcarsko .....</i>	28
3.2.1 Naučné stezky Národního parku České Švýcarsko	29
3.2.1.1 Köglerova naučná stezka	29
3.2.1.2 Naučná stezka Okolím Hřenska.....	31
3.2.1.3 Naučná stezka Okolím Růžáku.....	32
3.2.1.4 Naučná stezka Jetřichovickými skalami	33
3.2.2 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko.....	35
3.2.2.1 Pozitivní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko ..	35
3.2.2.2 Negativní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko..	36
3.2.3 Monitoring návštěvnosti v Národním parku České Švýcarsko	38
3.2.3.1 Monitoring návštěvnosti v období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010.....	39

4	Projekt realizace naučné stezky pro děti	45
4.1	<i>Analýza prostředí .....</i>	45
4.1.1	Sběr dat	45
4.1.2	Analýza návštěvnosti	47
4.1.3	Shrnutí výsledků	53
4.2	<i>Návrh realizace naučné stezky pro děti .....</i>	55
4.2.1	Současný stav	55
4.2.2	Cíl projektu	57
4.2.3	Cílová skupina	58
4.2.4	SWOT analýza	59
4.2.5	Časový harmonogram projektu	60
4.2.6	Zdroje financování	62
4.2.6.1	Dlouhodobá udržitelnost	68
4.2.7	Technické řešení	69
4.2.7.1	Informační tabule	69
4.2.7.2	Dětský mobiliář	70
4.2.7.3	Odpočívadla a ostatní mobiliář	71
4.2.8	Výběr dodavatele	73
4.2.9	Propagace stezky	76
4.2.9.1	Letáková propagace v informačních střediscích národního parku	76
4.2.9.2	Inzerát na internetovém portálu deník.cz	76
4.2.9.3	Propagace na webových stránkách parku	76
4.2.9.4	Oficiální otevření naučné stezky s průvodcem	77
4.2.10	Orientační rozpočet projektu	78
4.2.11	Zhodnocení investice	79
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	80
6	Závěr	81
7	Použité zdroje	82
8	Přílohy	92

Seznam zkratek

ČŠ	České Švýcarsko
EU	Evropská unie
NP	Národní park
NPČŠ	Národní park České Švýcarsko
SNPČŠ	Správa Národního parku České Švýcarsko
ZCHÚ	Zvláště chráněná území

1 Úvod

Diplomová práce se zabývá návrhem realizace nové naučné stezky pro děti a ekonomickou významností turismu v Národním parku České Švýcarsko.

Na území České republiky se nachází pět národních parků. Jedním z nich je Národní park České Švýcarsko, který byl vyhlášen jako čtvrtý národní park na našem území.

Ve 2. polovině 18. století začínají park navštěvovat první turisté. Avšak rozmach turistiky na tomto území nastává ve 30. letech 19. století, kdy se na řece Labe u Hřenska začínají plavit první parní lodě. Vznikají turistické spolky a postupem času se stává park velmi oblíbeným turistickým místem, které je každoročně navštěvováno statisícem turistů z celé Evropy.

Park, tak jako každá jiná turistická místa či památky, je závislý na turismu. Návštěvníci přinášejí parku příjmy ze vstupného, nákupu informačního materiálu, za ubytovací, stravovací a další služby.

V národním parku se nachází čtyři naučné stezky, které procházejí skrz celý park a zasahují i do jeho blízkého okolí. Tyto naučné stezky jsou hojně navštěvované turisty, a to jak z Čech, tak ze zahraničí.

Naučné stezky lemují nejznámější místa a památky národního parku a jsou určeny zejména dospělým návštěvníkům. Nejstarší z nich a zároveň nejdelší stezkou je Köglerova naučná stezka vybudovaná ve 40. letech 20. století. Naopak nejmladší je Růžová naučná stezka, která byla oficiálně otevřena v roce 2001. Nejkratší je pak Gabrielina stezka neboli Okolím Pravčické brány, která měří pouhých 6 km a jedná se o nově zrekonstruovanou stezku z roku 2010. Celkem prochází národním parkem 61,5 km naučných stezek.

Stezky patří k hlavním informačním zdrojům pro návštěvníky. Informační tabule umístěné na trasách stezek poskytují základní informace o zdejších kraji, historii, flóře a fauně parku a mnoho dalšího.

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je navrhnout novou naučnou stezku pro děti na základě vymezení ekonomického významu turismu v Národním parku České Švýcarsko.

Návrh realizace naučné stezky spočívá v grafickém návrhu informačních panelů, popisu technických a materiálových parametrů, v orientačním finančním rozpočtu a v neposlední řadě v definování zdrojů financování celého projektu.

Diplomová práce byla vypracována na základě prostudování odborné literatury zabývající se daným tématem. Tyto publikace byly využity především v teoretické části.

Postoj respondentů k vybudování naučné stezky pro děti a ekonomickou významnost turismu v NPCŠ zmapovalo dotazníkové šetření. Respondenty průzkumu byli návštěvníci národního parku a klienti ubytovacích zařízení v blízkém okolí parku. Dotazník byl polostrukturovaný. Obsahoval uzavřené i otevřené otázky, na které respondenti volně odpovídali.

Dotazníkové šetření probíhalo ve vytipovaných lokalitách Národního parku České Švýcarsko a v jeho blízkém okolí. Během šetření bylo osloveno 22 ubytovacích zařízení s počtem 264 respondentů, v každém zařízení bylo ponecháno 15 dotazníků tj. 330 dotazníků celkem. Seznam všech ubytovacích zařízení viz Příloha č. 2. Dále pak 148 respondentů bylo dotazováno v samotném parku. Celkově bylo během šetření osloveno 412 respondentů, a to všech věkových kategorií.

Projekt realizace naučné stezky pro děti se skládal z několika kroků. Prvním z nich bylo navržení samotného rozmístění stezky, grafický návrh informačních tabulí a oslovení možných dodavatelů. Průběh realizace celého projektu byl zaznamenán v časovém harmonogramu.

Dále následovalo určení zdroje, ze kterého bude projekt financován a sestavení finančního rozpočtu. Veškeré informace a ceny produktů byly získávány z webových stránek jednotlivých výrobců a dodavatelů. Doplnující dotazy zodpověděli konkrétní dodavatelé prostřednictvím e-mailové korespondence.

Po sestavení finanční stránky projektu následovala technická část, která obsahovala výrobu, dodání a montáž informačních tabulí, odpočívadel, dětského a ostatního mobiliáře.

Posledním krokem projektu bylo navržení propagace nové stezky. To spočívalo v distribuci informačních letáků a v umístění odkazu na internetových stránkách a v neposlední řadě oficiální otevření stezky s průvodcem.

3 Teoretická část

3.1 Národní park České Švýcarsko

Jedním z pěti národních parků (NP) České republiky je Národní park České Švýcarsko (NPČŠ), který byl vyhlášen 1. 1. 2000. Stal se tak čtvrtým NP na našem území s rozlohou 79 km². Park se nachází na pravém břehu řeky Labe, severně od města Hřensko a táhne se až ke státním hranicím se Spolkovou republikou Německo, kde navazuje na Národní park Saské Švýcarsko. Saské Švýcarsko bylo vyhlášeno národním parkem o 10 let dříve tj. v roce 1990. Jeho rozloha činí 93 km². [1]

Obr. č. 1 - Mapa Národního parku České Švýcarsko, převzato z [16]

Území NPČŠ se rozkládá na geomorfologickém celku Děčínské vrchoviny, která bezmála celou svou plochou spadá pod Chráněnou krajinnou oblast Labské pískovce. Většinu území pokrývají lesy s jehličnatými stromy. Zbytek území je tvořen loukami a pastvinami. Charakteristickým znakem vrchoviny jsou skalní města, stolové hory na pískovcovém základě a tzv. kaňony, jimiž jsou nazývána hluboká údolí. Významnými místy Děčínské vrchoviny jsou Děčínské a Tiské stěny, Jetřichovické stěny, Sněžnická hornatina a Růžovská vrchovina. [65]

Vzácnostmi Českého Švýcarska (ČŠ) jsou především jedinečné skalní města a útvary, jako jsou věže, brány a stěny. [4] Ochrana těchto unikátů je hlavním posláním národního parku, stejně jako snaha minimalizovat zásahy člověka a umožnit tak přírodě samovládu. [6]

Díky své jedinečnosti byl NPČŠ oceněn i v rámci Evropské unie (EU) zařazením na seznam chráněných území evropského významu Natura 2000. Chráněná území jsou vytvářena na základě dvou právních předpisů EU na ochranu přírody. Těmito předpisy jsou směrnice Rady o ochraně volně žijících ptáků a Rady o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. [48]

Hlavním záměrem Natury 2000 je chránit přírodu. Tato ochrana spočívá především v ochraně ohrožených druhů živočichů a vzácných rostlin na území států. [48]

Ptačí oblasti a evropské významné lokality jsou základním členěním chráněných území Natury 2000. Na území České republiky se nachází 41 ptačích oblastí a 1082 významných lokalit. [48]

3.1.1 Geologie a geomorfologie aneb vznik krajiny

„Geologie je nauka o Zemi. Zkoumá složení, stavbu a historický vývoj Země. Rovněž se zabývá pochody, které probíhají uvnitř naší planety i na jejím povrchu.“ [33]

„Geomorfologie je vědecká disciplína, která se zabývá studiem tvarů zemského povrchu (georeliéfem) a procesů, které tyto tvary formují.“ [14]

Úplné počátky zrodu místní krajiny spadají do doby před mnoha miliony let. Před téměř 90 miliony let se na tomto území rozprostíralo křídové moře s písčným dnem. [4] Po ústupu moře se z písčného základu začaly vytvářet pískovcové útvary, zejména hovoříme o vzniku skalních měst, věží, pískovcových stěn a soutěsek, ze kterých se stala pozoruhodná místa, dnes tolik navštěvovaná turisty. [6] [19]

Nejdůležitějšími částmi geomorfologie této krajiny jsou Děčínské stěny, Růžovský vrch a Jetřichovické stěny, jejichž součástí je proslulá Pravčická brána. [1]

Dnes již krajina nemá svou původní podobu. Je to způsobeno jednak vlivem klimatických podmínek, tak i vlivem lidské činnosti.

Obr. č. 2 - Vznik krajiny v národním parku, převzato z [17]

3.1.2 Historie osídlení

Původními obyvateli zdejšího kraje jsou lovci z doby střední kamenné, tj. z doby před více než 10 tisíci lety. Lovci se zde zdržovali a hledali útočiště především ve skalách. Důkazem, že prvními obyvateli tohoto místa byli právě lovci, jsou nálezy pazourkových artefaktů a jiných původních nástrojů, které sloužily k boji a k obživě. [6]

V případě lovců ještě nelze hovořit o rozsáhlém osídlení. To nastalo až o několik stovek let později, zejména pak v době mladší kamenné, bronzové a železné, kdy do zdejšího kraje přišli první obyvatelé zabývající se zemědělstvím a obděláváním polí. Tito lidé začali kácet lesní porost a na rozdíl od lovců, kteří se ukrývali ve skalách a skalních přívěsech, se tito obyvatelé snažili stavět první obydlí a vytvářeli osady, které mezi sebou spojovali zpevněnými cestami. Rovněž začali zakládat úrodná pole, která se tak pro ně stala zdrojem obživy. Měli také propracovanější nástroje než zmínění lovci. Během těchto dob se zde vystřídaly kmeny lužické kultury, keltské, germánské a také kmeny slovanské. [20]

Větší změna v osídlení přišla na přelomu 13. a 14. století, kdy došlo ke kolonizaci, o kterou se zasloužili místní majitelé panství. Obyvatelstvo tvořili především lidé z blízkého Německa, kteří sem přicházeli. Proto se také tato kolonizace nazývá kolonizací německou. Vznikala nejen mohutná osídlení a vesnice, ale také se začala budovat první města. Kromě osídlení byly v této době vybudovány i skalní hrady. Mezi ty nejznámější patří hrad Falkenštejn a Šaunštejn. V této době se lidé věnovali nejen těžbě dřeva, výrobě skla a sklářských výrobků, ale také se zabývali zpracováním smůly ve smolárnách a dehtářstvím (výroba dehtu a dalších kapalných produktů v milířích a pecích). Snažili se též o těžbu drahých kovů, zejména pak stříbra, o čemž svědčí objevené štolky. [20]

Díky nepřístupnosti terénu, způsobené velkým výskytem skal a lesů, se později větší osady a obce budovaly na okraji tohoto území. Konkrétně se jedná o devět obcí, které obklopují národní park po celém jeho obvodu. Mezi tyto obce patří Kamenická Stráň, Srbská Kamenice, Vysoká Lípa, Jetřichovice, Chřibská, Doubice, Kyjov a Hřensko. Uvnitř národního parku se nachází pouze obec Mezná a lesní sruby Na Tokání. [4]

Poklidný život místních obyvatel, jako i životy lidí v ostatních částech našeho území, narušily dvě světové války. Rok 1945 je poznamenán ukončením kontinuity kulturně - historického vývoje území a osídlení. Lidé začali opouštět svá stavení a obce, což způsobilo velký úbytek obyvatelstva. Mnohé obce se zmenšily a jiné, jako například Zadní Doubice a Zadní Jetřichovice, zcela zanikly. Toto období si rovněž vyžádalo zánik mnoha památek. Některé z nich už nemohly být obnoveny. Svě o tom ví například Dolský mlýn na řece Kamenici, který se setkal s podobným osudem jako zaniklé obce. [1]

Po temném období se na místní kraj usmálo štěstí, když nastoupila nová generace, která se snaží zanedbanou oblast znovu obnovit. Mnoho obydlí sice slouží pouze k rekreačním účelům, ale díky zachování své původní podoby si můžeme historii tohoto kraje připomínat dodnes. [4]

Obr. č. 3 - Původní a současná osídlení, převzato z [18]

3.1.3 Flóra a fauna aneb tajuplný svět rostlin a živočichů

Území NP je z 97% z celkové plochy pokryto lesy. Nejedná se však o původní lesní porost. Postupem let byly původní lesy, které tvořily převážně listnaté stromy, nahrazeny jehličnatými druhy. Nejvíce se zde vyskytovaly jedlobukové lesy. Na suchých pískovcových základech se rozkládaly borovicové lesy zastoupené převážně borovicí lesní. Dále se zde vyskytovaly duby, břízy a jeřáby. V kamenitých kopcích rostly jilmy a javory. U břehu řek a říček jsme pak mohli spatřit olše. Smrky, které se dříve vyskytovaly pouze v hlubokých a chladných roklích, nahradily původní lesní porost a dnes pokrývají většinu území. [4]

Dnes se s původními porosty na tomto území můžeme setkat jen ojediněle a navíc na hůře dostupných místech. Jednou z příčin této proměny je postupné osidlování. [6] Lidé káceli původní stromy, stavěli domy a kolem svého obydlí vysazovali stromy nové, které jsou považovány za rychleji rostoucí dřeviny. Jako například zmiňované smrky, ale také cizokrajné borovice a modříny. [1]

Cílem současné Správy národního parku České Švýcarsko (SNPČŠ) je obnova původního lesního porostu. Zejména se jedná o nahrazení jehličnatých lesů lesy listnatými. Důvodem k nahrazení jehličnatých stromů je především ten fakt, že jehličnany jsou hlavním terčem častých větrných pohrom a rovněž jsou více náchylné k napadení škodlivým hmyzem. Zároveň jsou nevhodným partnerem pro ostatní rostlinstvo a živočišstvo. Proto jsou na území vysazovány nové listnaté stromy, které nahradí nevítané jehličnany. Lesní porost tak získá svou původní podobu, která zde bude dalších několik desítek let. [7]

Obr. č. 4 - Lesní porost, převzato z [66]

3.1.3.1 Flóra

Díky nepříliš úrodné půdě, způsobené pískovcovým základem, se můžeme na větší části národního parku setkat pouze s rostlinami, které patří k odolnějším druhům. [1] Jedná se tedy především o suché a neúrodné plochy, na kterých můžeme vidět například vřes obecný, borůvky, brusinky či lišejníky. V místech, která jsou chráněná před slunečním svitem, můžeme spatřit rostliny jako jsou rojovník bahenní, rašelínky, kapradiny, plavuně, různé druhy mechů nebo ojediněle i velmi vzácnou šichu černou. Nemůžeme opomenout ani to, že na tomto území se vyskytuje i chráněná lilie zlatohlávek. [4]

Posledním místem, kde se můžeme setkat s vzácnými druhy rostlin, jsou chladná a vlhká dna roklí. Lze zde spatřit čípek objímavý, plavuň pučivou, sedmikvítek evropský či violku dvoukvětou, která se na území národního parku poprvé vyskytla již v době ledové. [6]

Nesmíme opomenout, že do flóry zahrnujeme i houby. V ČŠ bylo zaznamenáno zhruba 900 druhů hub. Nachází se zde řada běžných druhů hub, ale také druhy vzácné, jako jsou bolinka černohnědá, ohňovec ohraničený, holubinka olšinná či liška friesová. [51]

Vřes obecný [15]

Rojovník bahenní [36]

Šicha černá [67]

Lilie zlatohlávek [34]

Čípek objímavý [55]

Violka dvoukvětá [11]

Holubinka olšinná [49]

Liška friesová [35]

Obr. č. 5 – Flóra

3.1.3.2 Fauna

Rovněž u fauny je NP rozdělen na několik oblastí, které se staly domovem pro mnoho druhů živočichů. Nejdříve zmíním oblast hlubokých lesů, kde se můžeme setkat s různými druhy ptáků od čápa černého, přes datla černého, až k druhům sov zastoupených výrem velkým. Na okrajích lesů můžeme spatřit jeleny, srny a výjimečně i rysa ostrovida. Dříve jsme zde mohli vidět vlky, medvědy či kočky divoké. V blízkosti lesů se často setkáváme s rozrytou půdou, která svědčí o existenci prasete divokého. [1] Ve skalních převisích a puklinách skal žijí netopyři a zároveň jsou tato místa domovem plchů velkých a zahradních. [4]

Po snaze místních ochránců přírody se stal národní park znovu útočištěm pro sokola stěhovavého, který může být spatřen na skalách společně s krkavcem velkým. [4]

V řece Kamenici a Křinici žijí různé druhy ryb, nejvzácnější z nich je losos obecný. Na březích řek a říček pak žijí ledňáčci říční, vydry říční, mloci skvrnití či skorci vodní. [6]

Sokol stěhovavý [59]

Výr velký [58]

Rys ostrovid [12]

Losos obecný [71]

Ledňáček říční [60]

Vydra říční [68]

Obr. č. 6 – Fauna

3.1.4 Významná místa a památky Národního parku České Švýcarsko

V NP se nachází několik významných míst a památek. Pro tuto práci byl vytvořen TOP 7 nejvíce navštěvovaných míst v NP.

3.1.4.1 Skalní hrad Falkenštejn

První zmínka bude o skalním hradu Falkenštejn, který se nachází v oblasti Jetřichovických skal nedaleko obce Jetřichovice. Historie tohoto skalního hradu sahá až do konce 13. století, kdy se předpokládá jeho vznik. O založení se zasloužil rod Michaloviců a hrad se stal strážním místem na obchodní stezce do Lužice. Prvním kupcem se stal roku 1406 rodák z Dubé Hynek Berka. V této době byl hrad jedním z nejdůležitějších informačních a strážních míst během husitských válek. Netrvalo dlouho a hrad byl poničen. Ze sídla vrchnosti se stal sídlem vojsk. Poslední zmínka o hradu pochází z roku 1460.

Z doby, kdy byl hrad obléhán Lužičany se dochovala i pověst, která praví: *„Posledními členy posádky, jež na Falkenštejně při dobývání hradu zůstali, byl velitel a jeden zbrojnoš. Zbrojnoš byl však velmi proradný a spojil se s nepřítelem. Velitele přilákal k oknu se slovy, že vidí bílého jelena. A když se velitel vyklonil, shodil jej z okna dolů. Poté sebral majetek, vpustil nepřátelská vojska a uprchl do ciziny.“* [2, s. 47]

Až v roce 1852 byl hrad znovu zpřístupněn, o což se zasloužila Vilemína Kinská. V současné době je hrad velmi špatně přístupný a jeho navštívení se nedoporučuje. Z hradu se dochovala například kaple, skalní síň a několik místností vytesaných do skal. [2]

Obr. č. 7 - Skalní hrad Falkenštejn, převzato z [9] [28] [42]

3.1.4.2 Dolský mlýn

Dolský mlýn, nebo spíše torzo vodního mlýna, nalezneme v údolí řeky Kamenice, nedaleko obcí Vysoká Lípa, Jetřichovice a Kamenická Stráň. Historie mlýna je vskutku pestrá. První zmínka je z roku 1515, kdy se mlýn skládal ze tří kol. První kolo bylo určené k pohonu pily a další dvě k pohonu mlecího zařízení. V roce 1727 došlo k přestavbě a zároveň byla postavena budova pekárny. Když do mlýna nepřitékalo potřebné množství vody, sloužil mlýn jako sladovna pro blízký bynovecký zámecký pivovar. K pekárně byla v roce 1814 přistavěna palírna, a ke konci 19. století, zde vybudovali výčepnu. Do roku 1945 se zde vystřídalo několik spolků, avšak po tomto roce byl mlýn zcela opuštěn a začal chátrat. Dnes z něj zbylo pouze torzo, které však patří k velmi navštěvovaným místům národního parku a je zároveň považován za jedno z nejromantičtějších míst tohoto území. Nesmí být opomenut ani fakt, že se mlýn proslavil ve dvou českých pohádkách, kterými jsou Pyšná princezna a Peklo s princeznou. [21]

Obr. č. 8 - Dolský mlýn, převzato z [13] [37] [41]

3.1.4.3 Jetřichovické vyhlídky

Jetřichovické vyhlídky, skály či stěny, tak je nazýváno jedno z nejvíce navštěvovaných míst v NPČŠ. Pískovcové skalní útvary se nacházejí nedaleko obce Jetřichovice. K samotným Jetřichovickým vyhlídkám vede naučná stezka. Skály jsou nejen lákadlem pro turisty, ale zároveň jsou hojně navštěvovány horolezci. Prvního slezení se skály dočkaly v roce 1909. [3]

Mezi nejznámější vyhlídky této oblasti patří Mariina vyhlídka (428 m. n. m.), Vilemínina stěna (439 m. n. m.) a Rudolfův kámen (484 m. n. m.). Mariina vyhlídka je

považována za symbol národního parku a ne vždy sloužila pouze pro turisty. Až do roku 1856 byla její funkce zcela odlišná, sloužila totiž jako požární pozorovatelná. Od roku 1856 ji však nechal kníže Ferdinand Kinský zpřístupnit pro turisty a zároveň ji přejmenoval po své ženě kněžně Marii Anně Kinské. Téhož roku byla na vrcholu skály vybudována dřevěná stavba, která však roku 2005 vyhořela. V roce 2006 byla nahrazena novým dřevěným vyhlídkovým altánkem. [3] [22]

Také druhou vyhlídku nechal kníže Kinský pojmenovat, tentokrát po své matce kněžně Vilemíně Kinské. I zde byl v polovině 19. století vybudován dřevěný vyhlídkový altán, který však postupem času chátral a dnes z něj opravdu mnoho nezbylo. [3] [22]

Nejvyšší vrchol Jetřichovických vyhlídek je Rudolfův kámen, který svůj název dostal podle knížete Rudolfa Kinského, který jej jako první navštívil v roce 1824. Po tom co vyšlápeme 170 schodů, zde nalezneme vyhlídkový altán. [3] [22]

Mariina vyhlídka [38] Vilemínina vyhlídka [62] Rudolfův kámen [29]

Obr. č. 9 - Jetřichovické vyhlídky

3.1.4.4 Kyjovské údolí

Od počátku 19. století se Kyjovské údolí stalo místem hojně navštěvovaným turisty. Do této doby sloužilo spíše pro hospodářské účely. Jednak se po řece Křinici, která je dominantou tohoto místa, splavovalo dřevo do nedalekého Saska. Zároveň bylo Kyjovské údolí jednou z obchodních cest k hradu Hohenstein a také zde stálo několik vodních mlýnů. Kyjovské údolí směřuje k obci Kyjov, protéká jím zmiňovaná řeka Křinice, a co je nejdůležitější, je zde hned několik zajímavých míst, které dostaly již dříve netypické názvy jako například Bratrské kameny, Lví jeskyně, Medvědí doupě, Klenotnice, Jeskyně víl či

Vinný sklep. Zároveň zde nalezneme pamětní desky významných osobností umístěných na sklaních útvarech. Pamětní desku tu mají například MUDr. Johann Hille a bratři Eduard a František Bienertovi.

Součástí Kyjovského údolí je také Kyjovský hrádek, někdy nazývaný Horní Karlštejn. Historie hrádku není známa. Jednou z variant původu je, že zde stával hrad. Jinde se zase píše, že zde sídlili prospektoři, kteří se v okolí snažili rýžovat zlato, dolovat železnou rudu a vápenec. Mezi lidmi naopak panuje pověst o lapcích, kteří zde pořádali loupeživé výpravy. [3]

Obr. č. 10 - Kyjovské údolí a Kyjovský hrádek, převzato z [23] [32] [53]

3.1.4.5 Pravčická brána

Pravčická brána = symbol NPCŠ. V celé Evropě nenalezneme větší skalní bránu, než je Pravčická. Tuto unikátnost, která je nejvíce navštěvovanou památkou národního parku, nalezneme nedaleko města Hřensko. Svůj současný název si brána získala až ve 30. letech 20. století. Historie názvu sahá až do dob romantismu, kdy německá pověst říká, že na okolních skalních rozsedlinách žil poustevník Prebischof. Od té doby se používal německý název Prebischtor. Po té začali čeští turisté název komolit, a tak se z Prebischtor dostáváme až k současnému názvu Pravčická brána.

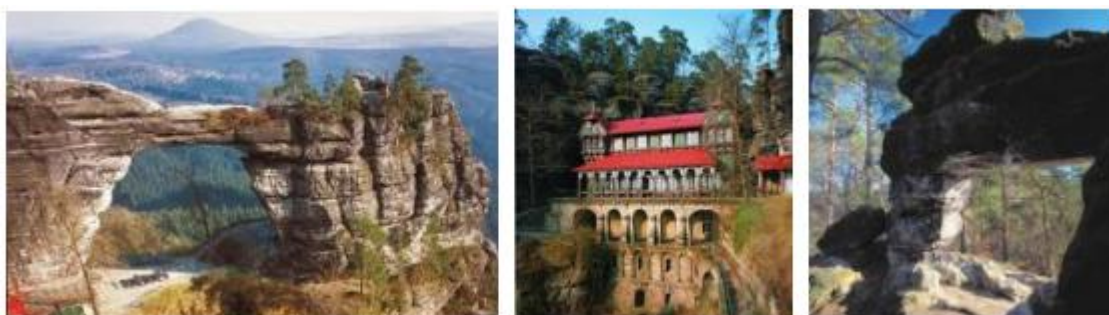
Když hovoříme o unikátnosti, je to hlavně z důvodu rozměrů, kterými brána disponuje. Rozpětí oblouku je neuvěřitelných 27 m, výška otvoru je 16 m a šířka 7 – 8 m. Jelikož se brána od počátku turismu v národním parku stala místem každodenní návštěvnosti, musela být v roce 1980 uzavřena. Od této doby se na ní nelze dostat, ale pohled z okolních vyhlídek je vskutku dostačující.

O tom, že je Pravčická brána opravdu jedinečná a krásná, svědčí i návštěva mnohých významných osobností. Mezi ty nejvýznamnější návštěvníky patří pohádkář Hans Christian Andersen, který Pravčickou bránu navštívil v roce 1831 a 1851. [2]

U samých základů Pravčické brány dříve stála malá dřevěná chatrč, kde se podávalo občerstvení prvním návštěvníkům. Avšak roku 1881 nechal na tomto místě vystavět Edmund Clary - Aldringen výletní zámček nazývaný Sokolí hnízdo. Dnes zde nalezneme v 1. patře muzeum národního parku a v přízemí stylovou restauraci s ještě původními malbami. [3]

Pravčická brána má na území parku i svou jmenovkyni Malou Pravčickou bránu. Ta sice nedosahuje tak velkých rozměrů, ale i přes to se jedná o unikátní skalní útvar. Bránu nalezneme nedaleko obce Vysoká Lípa v blízkosti skalního hradu Šaunštejn.[3]

Obr. č. 11 - Pravčická brána, Sokolí hnízdo a Malá Pravčická brána, převzato z [24] [30]

3.1.4.6 Soutěsky Kamenice

Nedaleko obce Hřensko narazíme na také velmi navštěvované místo, kterým jsou soutěsky řeky Kamenice. Mezi nejznámější patří Srbsko - kamenická soutěska, dříve nazývána Horní či Ferdinandova soutěska. Dále je to pak Divoká soutěska, která si jako jediná zachovala svůj původní název. Poslední ze tří soutěsek je Tichá soutěska. Ta má nejdlejší historii co se týče jejího jména. V období, kdy byla zpřístupněna, byla na počest svého objevitele hraběte Edmunda Claryho - Aldringena pojmenována jako Edmondova soutěska. V 50. letech 20. století se setkáváme s názvem Ďurišova. V roce 1968 je nazvána

Tichou a o 30 let později roku 1998 jí byl navrácen její původní název Edmundova soutěska.

Od roku 1980 se zde provozuje plavba lodiček. Celý příběh o počátcích plavby na řece Kamenici začíná v roce 1877 v místní hospůdce U Zeleného stromu, kde se sešlo 5 mladíků, kteří uzavřeli sázku o proplutí soutěskami. Jelikož všechny úseky řeky Kamenice nejsou bezpečné, rozhodli se mladíci vyslat po řece nejprve sudy, a když sudy v pořádku doplují do Hřenska, zkusí to sami na vorech. Sudy plavbu vydržely, a proto následovala plavba na vorech od Dolského mlýna do Hřenska. O sázce a sjezdu řeky Kamenice se dozvěděl i hrabě Edmund Clary - Aldringen, který se na tento popud rozhodl soutěsky zpřístupnit návštěvníkům a založit zde plavbu na lodičkách s plavci v námořnických uniformách.

Plavby jsou na Edmundově soutěsce provozovány dodnes. Sice se už nesetkáme s námořníky v uniformách, ale i současní plavci obsluhující lodičky dokáží své návštěvníky zaujmout povídáním o historii soutěsek a zajímavých příhod. Ukázka umělého vodopádu a humorný popis skalních útvarů, jakými jsou například skalní rodinka, slon, had a jiné stvoření, dokáží také návštěvníky zaujmout.

Divoká soutěska byla také zpřístupněna roku 1898. Na rozdíl od Edmundovy soutěsky, která měří 960 m je délka Divoké soutěsky pouhých 450 m. Ale i přes to patří mezi velmi navštěvovaná místa národního parku. [3]

Obr. č. 12 - Soutěsky Kamenice, převzato z [47] [63] [70]

3.1.4.7 Šaunštejn

Loupežnický hrádek, tak je nazýván skalní hrad Šaunštejn, který se nachází v blízkosti obce Vysoká Lípa. Z historie tohoto dřevěného hrádku se moc nedozvíme. Spekuluje se i o době jeho vzniku. Není tedy jasné, zda byl hrádek vystavěn na počátku 14. století, na konci 14. století nebo až počátkem 15. století. S prvním záznamem o hradě Šaunštejn se setkáváme ve 30. a 40. letech 15. století. Majitelé, kteří hrad vlastnili, byli Berkové z Dubé a Vartemberkové, pro které se stal Šaunštejn vojenskou základnou během války s Lužičany. Dále byl Šaunštejn využíván jako strážní hrad České silnice, kdy kolem hradu jezdili obchodníci z nedalekého Saska.

Z historických záznamů se můžeme dále dočíst, že se hrad stal domovem loupežníků, proto se dnes hradu Šaunštejn říká Loupežnický hrádek.

Dříve se jednalo o dřevěný hrad vystavěný na úpatí skal. Dnes tomu tak není. Z hradu zbylo jen pár vytesaných místností do skal. Na vzdory této skutečnosti je Šaunštejn jedním z nejoblíbenějších míst v národním parku. [2]

Obr. č. 13 - Hrad Šaunštejn, převzato z [10] [40] [64]

3.2 Cestovní ruch v Národním parku České Švýcarsko

Území NP se dočkalo prvních návštěvníků ve 2. polovině 18. století. Mezi prvními návštěvníky byli romantičtí malíři Adrian Zingg a Adrian Ludwig Richter pocházející ze Švýcarska, v této době působící v Drážďanech na umělecké akademii saského dvora. Oba byli známí svou oblibou výletů do přírody, a proto není divu, že jejich kroky zavítali i do nedalekého Hřenska. Putovali po břehu řeky Labe mezi městy Pirna a Hřensko. Oni jsou právě ti, co dali tomuto kraji název *Saské Švýcarsko*. Později si tento název našel místo i na české straně a vznikl název *České Švýcarsko*. [4]

Velký rozmach zdejší turistiky nastává v 19. století, přesněji ve 30. letech, kdy se na řece Labe začínají plavit první parní lodě. V roce 1839 je na řece Labe zahájen provoz parníků mezi městy Děčín a Drážďany. O několik let později, v roce 1851, je podél Labe zahájena i železniční doprava. Obě tyto události zapříčinily rozvoj turistiky na tomto území. [4]

Na základě tohoto rozvoje vznikají v roce 1878 turistické spolky *Horský spolek pro České Švýcarsko* a *Horský spolek pro nejsevernější Čechy*. Spolky, spolu s původními majiteli místních panství Clary - Aldringeny a Kinskými, se snažily zpřístupnit turistům co nejvíce míst. Jejich cílem bylo především vybudování turistických stezek a cest. Na mnoha místech byly vystavěny rozhledny a vyhlídková místa. Na přístupných místech vznikají restaurační a ubytovací zařízení. Mezi prvními turistickými atrakcemi jsou i výletní plavby na Labi a plavby na pramicích v soutěskách řeky Kamenice. [4] [6]

Celý tento rozmach turistiky, který se postupem času stal masovou záležitostí, byl ku prospěchu především místnímu obyvatelstvu. Turistika se stala jejich důležitým zdrojem obživy. Právě místní se starali o návštěvníky, budovali hotely, penziony a restaurace. Mnozí poskytovali i svá obydlí jako nocleh pro turisty. [4]

V současné době je národní park velmi populární. Každoročně ho navštíví statisíce turistů z různých koutů Evropy. [10] ČŠ je známé jako významná turistická oblast. Na jejím území se nachází mnoho značených turistických stezek, čtyři naučné stezky,

cyklistické a koňské stezky a i pro horolezce je zde několik lezeckých míst. O rozvoj a péči národního parku dbá SNPČŠ. Ta se stará nejen o turistické stezky a výletní místa, ale zároveň dbá i o bezpečnost návštěvníků a o jejich informovanost. Základními zdroji informací o národním parku, jeho nynějších aktivitách a novinkách, jsou pro návštěvníky informační centra, která turistům poskytují nejen základní informace, ale také vydávají propagační materiály a brožury. [4]

3.2.1 Naučné stezky Národního parku České Švýcarsko

Na území NP se nacházejí čtyři naučné stezky, které patří k hlavním informačním zdrojům pro návštěvníky parku. Nejstarší stezkou je Köglerova naučná stezka, dále pak se zde nachází naučná stezka Okolím Hřenska. Třetí v pořadí je naučná stezka Jetřichovickými skalami a nejmladší stezkou je naučná stezka Okolím Růžáku.

3.2.1.1 Köglerova naučná stezka

Nejstarší stezkou národního parku je Köglerova naučná stezka, která byla vybudována Rudolfem Köglerem a slavnostně otevřena byla na počátku 40. let 20. století, konkrétně 12. října 1941. Bohužel v roce 1945 přišla válka, a když po válce začal Rudolf Kögler znovu plánovat obnovení stezky, tak roku 1949 umírá. Naučná stezka začala chátrat a přestala být navštěvovaná turisty. Původní délka stezky byla 12 km. [46]

V roce 2003 byla započata její rekonstrukce, která byla dokončena v roce 2006. V tomto roce 13. srpna proběhlo její slavnostní otevření. Na rekonstrukci se podílelo finančními prostředky Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky a EU. Nejvíce však celému projektu napomohlo město Krásná Lípa ve spolupráci s potomky Rudolfa Köglera. [69]

V současné době měří naučná stezka 23 km, a je na ní umístěno 39 informačních tabulí s textem v českém a německém jazyce. Stezka začíná i končí v Krásné Lípě, ale lze se na ní napojit i z dalších míst, a to z přírodní rezervace Vápenka, rekreační osady Kyjov

a z obce Vlčí Hora. Informační tabule jsou zaměřené na historii kraje, faunu a flóru, geologii a lidovou architekturu. [46] [25]

Seznam a tematické zaměření jednotlivých zastávek na Köglerově naučné stezce [46]

Výchozí místo Krásná Lípa

1. Městský park	6. Lesopark
2. Horniny Krásnohorská	7. Šluknovský výběžek
3. Rybník Oko	8. Räumichty
4. Carl Ditrich	9. Využití dřeva
5. Rododendronová vyhlídka	

Výchozí místo Vápenka

10. Lužický zlom	15. Lesní škůdci
11. Vápenka	16. Peškova stráž
12. Význačné druhy	17. Ovocné stromy
13. Maškův vrch	18. Čedič s amfibolem
14. Prokřemenělý pískovec	

Výchozí místo Kyjov

19. Kyjov	26. Jehličnaté stromy
20. Labské pískovce	27. Listnaté stromy
21. Lidé v pískovcích	28. Tektonická zrcadla
22. Skalní říčení	29. Středověké sklářství
23. Křinice	30. Perm
24. Dixův mlýn	31. Žulové horniny
25. Bělidla	

Výchozí místo Vlčí Hora

32. Obec Vlčí Hora	36. Sněžná
33. Čedičové vyvěřeliny	37. Hrad Schönbuch
34. Veroničina studánka	38. Krásný Buk
35. Geologická mapa	39. Podstávkové domy

Obr. č. 14 - Köglerova naučná stezka, převzato z [46]

3.2.1.2 Naučná stezka Okolím Hřenska

Naučná stezka, které se dříve říkalo Naučná stezka přátelství ČSSR – NDR, vznikla v 70. letech 20. století. Dnes známá pod názvem Okolím Hřenska, dlouhá 16 km. Na její trase jsou viděny největší klenoty NP. Trasa začíná a končí ve městě Hřensko. Dále stezka prochází Edmundovou soutěskou a pokračuje do obce Mezná a Mezní Louka. Po cestě se napojuje na Gabrielinu stezku a vede kolem Pravčické brány zpět až do Hřenska. [26]

Zmíněná Gabrielina stezka je součástí naučné stezky a je dlouhá 6 km. Svůj název získala od Edmunda Clary - Aldringena, který ji pojmenoval po své sestře Gabriele. Do podoby naučné stezky byla upravena v roce 1892. V roce 2010 byla stezka rekonstruována a dne 16. dubna 2010 byla slavnostně otevřena již pod novým názvem Okolím Pravčické brány. Na naučné stezce Okolím Hřenska se nachází 22 zastávek s informačními tabulemi. [50]

Seznam a tematické zaměření jednotlivých zastávek na naučné stezce Okolím Hřenska
[43]

1. flora zdejší krajiny
2. zastíněné skalky, vegetace "mechatých" pískovcových skal
3. větrání pískovců, systém puklin, původ označení "kvádrové pískovce", rozložení vegetace
4. drobné povrchové tvary pískovců, voštiny, dutiny, hodiny
5. pruhy hnědele na skalách
6. historie turistického ruchu v národním parku

7. Jeskyně českých bratrů - pseudokrasové jeskyně v Labských pískovcích
8. Pravčická brána a její historie
9. fauna zdejšího kraje
10. horolezectví v národním parku, němečtí "Rudí horolezci" v boji proti fašismu
11. bučiny na čedičovém podkladu
12. starý exemplář dubu zimního
13. Děčínský Sněžník (721 m n. m.)
14. Samota Mezní Louka (274 m n. m.) a její historie
15. stavby lidové architektury
16. vyhlídka na českou a německou stranu národního parku
17. cesta podél soutěsek řeky Kamenice
18. můstek přes říčku Kamenici
19. řeka Kamenice a výskyt horských druhů rostlin
20. mechové a rašeliníkové vegetační římsy na skalních stěnách
21. plavba pramic na řece Kamenici, fauna říčky a jejích břehů
22. soutěsky Kamenice a jejich historie

Obr. č. 15 - Naučná stezka Okolím Hřenska, převzato z [45] [61]

3.2.1.3 Naučná stezka Okolím Růžáku

Nejmladší stezkou NP je naučná stezka Okolím Růžáku nebo také Růžová naučná stezka. Stezkou, která je dlouhá 10,5 km, mohli poprvé návštěvníci projít v roce 2001, kdy byla oficiálně otevřena. Po cestě nalezneme celkem 10 zastávek s tabulemi, které nás informují o daném místě. Trasa začíná i končí v obci Růžová, ale lze se na ní napojit na jakékoliv jiné křižovatce. [43]

Seznam a tematické zaměření jednotlivých zastávek na naučné stezce Okolím Růžáku

[5]

1. seznámení s trasou naučné stezky a s rozmístěním jednotlivých panelů na trase
2. Národní přírodní rezervace Růžák - geologický vznik, fauna a flora, přírodní atrakce tzv. ledové jámy
3. seznámení s předválečným opevněním 1937-1938 na obranu státní hranice, náčrt bunkru s popisem vnitřního vybavení
4. řeka Kamenice - splavování dřeva Bynoveckým a Českokamenickým panstvím, rozmach turistiky v 19. století
5. Dolský mlýn a jeho historie
6. popis vzniku pískovcových skal ve zdejší krajině
7. Kamenická Stráň - rekreační osada, památková rezervace, součást obce Růžová, ukázky lidové architektury
8. U Obrázku, zastavení u borovice, jejíž stáří se odhaduje zhruba na 300 let a na které je umístěn obrázek Anděla strážného
9. Nová Ves a její historie, dále tzv. studánka Gussbrunn, která byla vystavěna obcí Růžová díky suchu v roce 1834
10. Pastevní vrch - nejvyšší bod naučné stezky 402 m n. m.

Obr. č. 16 - Naučná stezka Okolím Růžáku [39] [54]

3.2.1.4 Naučná stezka Jetřichovickými skalami

Za nejnáročnější stezku NP, díky prudkému terénu, je považována naučná stezka Jetřichovickými skalami, která měří 12 km. Vybudovaná byla v 80. letech 20. století a

slavnostního otevření se dočkala 19. října 1985. Na trase je celkem 10 informačních tabulí s popisem místa, na kterém se momentálně návštěvníci nacházejí. [27]

Seznam a tématické zaměření jednotlivých zastávek na naučné stezce Jetřichovickými stěnami. [43]

1. obec Jetřichovice a její historie
2. Mariina skála s vyhlídkou
3. Balzerovo ležení - Tetřevna
4. Vilemínina stěna
5. Pulkartická – osada s historií pálení dřeva
6. Rudolfův kámen – nejvyšší bod oblasti Jetřichovic
7. Jubilejní - vyhlídka pod Kolištěm
8. Na zkratce - přírodní rezervace Babylon (výskyt borovic unikátního ekotypu používaných kdysi na loďní stěžně)
9. Hrad Šaunštejn
10. obec Vysoká Lípa

Obr. č. 17 - Naučná stezka Jetřichovickými skalami, převzato z [31] [44]

3.2.2 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko

Rozvoj cestovního ruchu na jakémkoliv území neznamena pouze pozitivní dopad na hospodářskou aktivitu území, ale zároveň přináší i dopady negativní. U negativních dopadech se jedná především o ovlivnění životního prostředí. Proto je nezbytné rozvoj cestovního ruchu na daném území regulovat, aby se stal dlouhodobě udržitelným.

Pro konkrétnější představu si popíšeme pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu v oblasti životního prostředí a v ekonomické a sociálně-kulturní oblasti. [57]

3.2.2.1 Pozitivní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko

Ochrana životního prostředí v NPČŠ je jedním ze základních posláních Správy národního parku. Aby se stal cestovní ruch v národním parku pouze pozitivním přínosem pro životní prostředí, musí docházet především k těmto skutečnostem:

- příjmy z vybraného vstupného od návštěvníků budou použity na financování ochrany přírody
- vybrané daně a poplatky budou napomáhat financovat ochranu přírodních zdrojů
- cestovní ruch bude přispívat k tomu, aby si návštěvníci uvědomovali důležitost ochrany životního prostředí, a také přiměl místní obyvatele k jeho ochraně
- cestovní ruch se bude podílet na vytváření pracovních příležitostí, a tím může zabránit ničení přírodního prostředí místními obyvateli (např. pytláčení, ilegální kácení lesů apod.)
- zároveň se bude cestovní ruch podílet na regulaci počtu návštěvníků v chráněných územích, a tím se docílí jejich ochrany

Vliv cestovního ruchu na oblast sociálně - kulturní v pozitivním slova smyslu se projevuje na daném území hned v několika skutečnostech. Těmi pozitivními jsou:

- podíl na vytváření pracovních míst

- podpora sociálního rozvoje zejména díky přerozdělování příjmů, zmírňováním chudoby, což znamená především posílení komunity v destinaci
- obohacení obyvatelstva prostřednictvím kulturně - výchovné funkce cestovního ruchu (kulturní události a akce pro návštěvníky kraje)
- zvyšování životního standardu místních obyvatel prostřednictvím možnosti využívat zařízení vybudovaná pro návštěvníky daného kraje
- podíl cestovního ruchu na zachování kulturních tradic, historie, tradičních řemesel apod.
- zapojení místních obyvatel do ochrany přírodních a kulturních hodnot

Největší pozitivní vliv cestovního ruchu registruje oblast ekonomická, a to především oblast platební bilance státu, která díky aktivnímu cestovnímu ruchu dosahuje navýšení a tím pádem i přispívá k celkovému zlepšení ekonomické situace naší země. Na druhou stranu se nejedná pouze o přísun peněz do státního rozpočtu, ale zároveň do rozpočtů místních. Na tom mají největší podíl daně a poplatky, které jsou vybírány. Jak už bylo zmíněno výše, jedním z pozitivních dopadů cestovního ruchu je zvýšení zaměstnanosti. Vytvářejí se nová pracovní místa a dochází k rozvoji malého a středního podnikání.

Další pozitiva jsou směřována k místním obyvatelům, kterým se díky cestovnímu ruchu mění okolí jejich obydí. Jsou budovány a opravovány silniční a železniční sítě, dochází k přestavbám a opravám místních památek a k mnoha dalším inovacím.[57]

3.2.2.2 Negativní dopady cestovního ruchu v Národním parku České Švýcarsko

Ze tří uvedených oblastí má cestovní ruch negativní dopad zejména na oblast životního prostředí. Když se nepodaří regulovat počet návštěvníků a jejich počet překročí stanovený limit udržitelnosti, životní prostředí se přestává bránit náporu turistů a tím dochází k jeho poškození či k trvalému zničení.

Cestovní ruch negativně ovlivňuje zejména přírodní zdroje, památky a místní krajinu. Když bychom si měli uvést činnosti lidí, které způsobují největší problémy, bylo by to odlesňování území, znečišťování ovzduší, vody a půdy, nadměrný hluk, vznik lesních požárů z nedbalosti, zbytečné plýtvání místních zdrojů a úmyslné hubení živočišných a rostlinných druhů.

Situace, které by mohly způsobit negativní dopady v oblasti sociálně - kulturní:

- *komercializace* (tradice a zvyklosti místního kraje se stanou jednou z komodit prodeje turistům)
- *standardizace* (standardizace sekundární nabídky cestovního ruchu v daném kraji)
- *ztráta authenticity* (přizpůsobení místních obyvatel turistům, zapomenutí tradičních technik, vzorů a přizpůsobení se výrobcům suvenýrů a poptávce turistů)
- *střet kultur* (vyvolání sociálních střetů mezi místními obyvateli a turisty, rozdíly v kultuře, náboženství apod.)
- *sociální stres* (možný konflikt mezi rozvojem cestovního ruchu a místními obyvateli v oblasti využívání zdrojů)
- *nerespektování etických norem* (kriminalita a jiná trestná činnost)

Poslední oblastí je oblast ekonomická. Zde existuje také několik příčin, které způsobují negativní dopad na ekonomickou situaci daného kraje.

Jedná se především o tyto příčiny:

- *skryté náklady*, které vznikají díky rozvoji cestovního ruchu (budování a oprava místní infrastruktury, růst cen zboží, služeb a nemovitostí, odliv kapitálu apod.)
- *ekonomická závislost* místních obyvatel na cestovním ruchu
- *sezónní charakter* (přínos finančních prostředků převážně během sezóny)
- *ekonomické krize* (snížení počtu návštěvníků)
- *uplatňování komplexních balíčků služeb* (ztráta příležitostí pro místní obyvatele těžit z cestovního ruchu)

- *vzniku turistických ghett* (zvýšení cenové hladiny, snížení dostupnosti zboží běžné denní spotřeby apod.) [57]

3.2.3 Monitoring návštěvnosti v Národním parku České Švýcarsko

První sčítání návštěvníků v NP proběhlo již v roce 2000, kdy byl park vyhlášen jako čtvrtý národní park České republiky. Nejednalo se však o automatické sčítání, ale o dotazníkové šetření na vybraných místech parku prováděné pracovníky NP. Tento druh sčítání přinesl určité výsledky, avšak vypovídající hodnota byla velmi nízká. Prvního automatického sčítání turistů se park dočkal až v roce 2005. Důvodů proč se SNPČŠ rozhodla návštěvníky sčítat je hned několik. Jednak aby zaznamenala jaký je vliv turismu na životní prostředí, dále pak jak se vyvíjí regionální turismus v daném kraji a v neposlední řadě se jedná o důležitý podklad pro manažerská rozhodování, další možné výzkumy či podklad pro studentské práce.

Dnes již dochází na území národního parku k automatickému měření návštěvnosti. Jelikož se SNPČŠ nezaměřuje na celkový počet návštěvníků v parku, ale pouze na určité navštívené lokality, je na celém území pouze 15 měřících zařízení. Od roku 2005 do roku 2008 využívala SNPČŠ technologii měření tzv. infračervené závory. Bohužel se tato technologie neosvědčila natolik, aby byla v parku zachována.

Novou technologií, která je odolná proti klimatickým a lidským vlivům, byla v roce 2008 vybrána technologie pyroelektrické senzory, kterou můžeme v parku vidět dodnes. Tato technologie je odolnější proti nežádoucím vlivům z důvodu své menší nápadnosti. Zároveň se snadněji instaluje a sběr dat je také jednodušší a přesnější. Senzory jsou schopny udržet získaná data až po dobu jednoho roku. SNPČŠ data každý měsíc stahuje a zpracovává pomocí speciálního softwaru.

Obr. č. 18 – Senzor, převzato z [56]

Technologii infračervených závor si národní park financoval z vlastních zdrojů. Druhou technologii měření projektovala norská společnost Eea Grants. V roce 2010 došlo k odkupu této technologie a opět bylo měření financováno vlastními prostředky. Dodavatelem sčítacích senzorů je společnost Partnerství, o.p.s. [56]

3.2.3.1 Monitoring návštěvnosti v období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010

Společnost Partnerství, o.p.s., která se stala dodavatelem sčítacích senzorů Eco-counter a zároveň poskytovatelem služby monitoring návštěvnosti, provedla na základě zadání SNPČŠ monitoring návštěvnosti NPČŠ v období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010. Jak již bylo zmíněno v předchozí části, na území celého parku se nachází 15 monitorovacích zařízení. Tyto lokality byly vybrány z důvodu vysoké frekvence návštěvnosti ze strany turistů. Muselo se jednat o místa, která zajišťovala zachycení jednoho průchodu téže osoby. Zároveň místa úzká, aby se vyloučilo zaznamenání pouze jedné osoby v případě, že vedle sebe jde více osob. Cílem celého měření bylo získat informace o průchodu návštěvníků v daných lokalitách, a také příchod a odchod turistů do a z Národního parku Saské Švýcarsko.

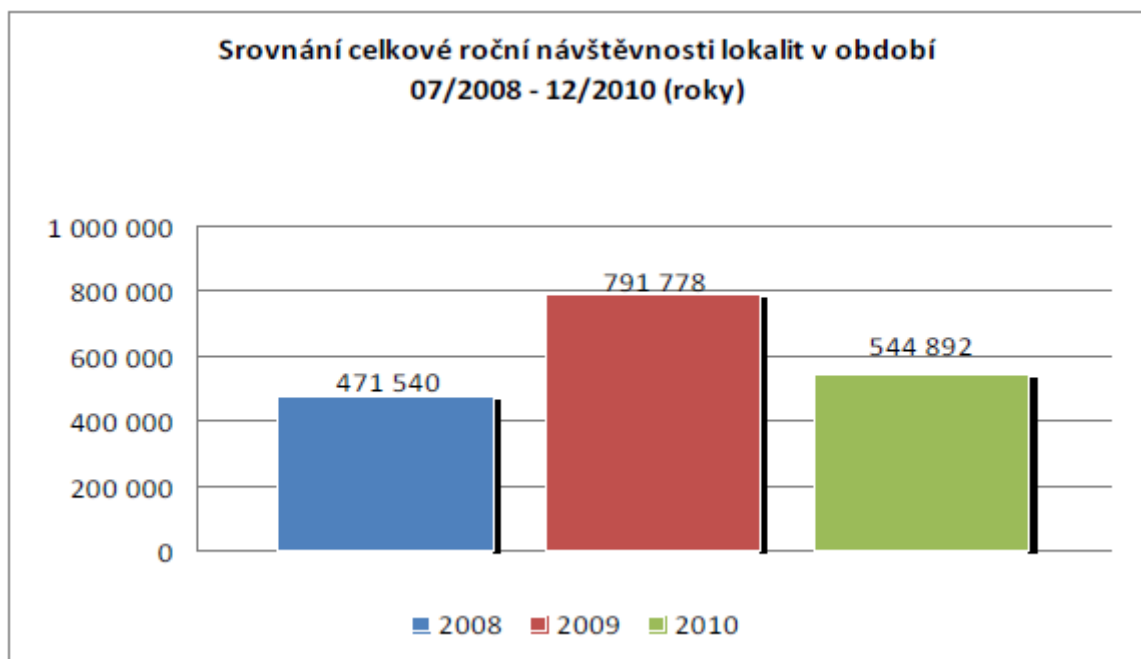

Lokalita	Typ uživatelů	Rozlišení směru
1. Sýrový potok	Pěší	Ano
2. Turistický most	Pěší, cyklisté	Ne
3. Zadní Doubice	Pěší, cyklisté	Ano
4. U Eustacha	Pěší	Ne
5. Panenská jedle	Pěší	Ne
6. Zadní Jetřichovice	Pěší, cyklisté	Ano
7. Šaunštejn	Pěší, cyklisté	Ne
8. Soorgrund	Pěší, cyklisté	Ano
9. Velký Zschand	Pěší	Ne
10. Gabrielinina stezka	Pěší	Ne
11. Mezná	Pěší	Ne
12. Tři prameny	Pěší	Ano
13. Edmundova soutěska	Pěší	Ano
14. Kamenická stráň	Pěší	Ne
15. Jetřichovice - ozdravovna	Pěší	Ne

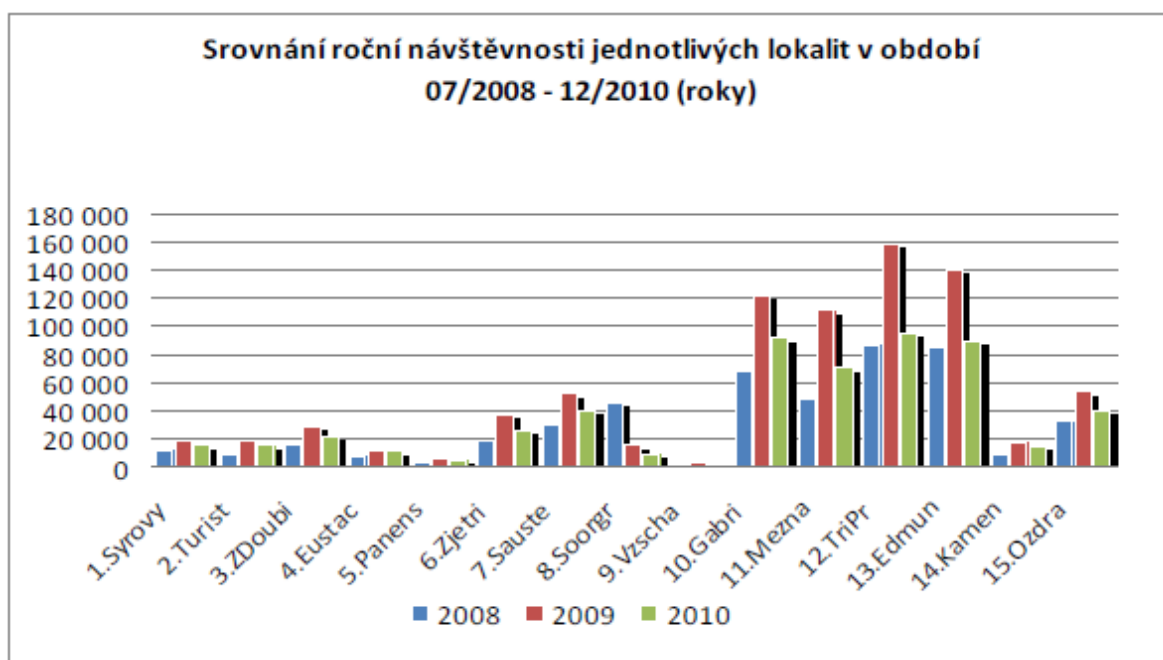
Tab. č. 1 - Lokality monitoringu návštěvnosti v Národním parku České Švýcarsko v období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010, převzato z [23]

Výsledky monitoringu byly zpracovány pro všechny lokality dohromady a zároveň byla analyzována i jednotlivá místa samostatně. V následujícím textu budou uvedeny pouze výsledky souhrnné.

Graf č. 1 – Srovnání celkové roční návštěvnosti lokalit, převzato z [23]

Graf č. 1 zachycuje porovnání návštěvnosti od roku 2008 do roku 2010. V případě roku 2008 se jedná pouze o období od 1. 7. do 31. 12., proto je návštěvnost oproti jiným rokům nižší. V roce 2010 počet návštěvníků výrazně klesl. Jednou z hlavních příčin tohoto poklesu je povodeň, která se územím NP v tomto roce prohnala. Procentuální pokles byl stanoven na 31 % oproti roku 2009.

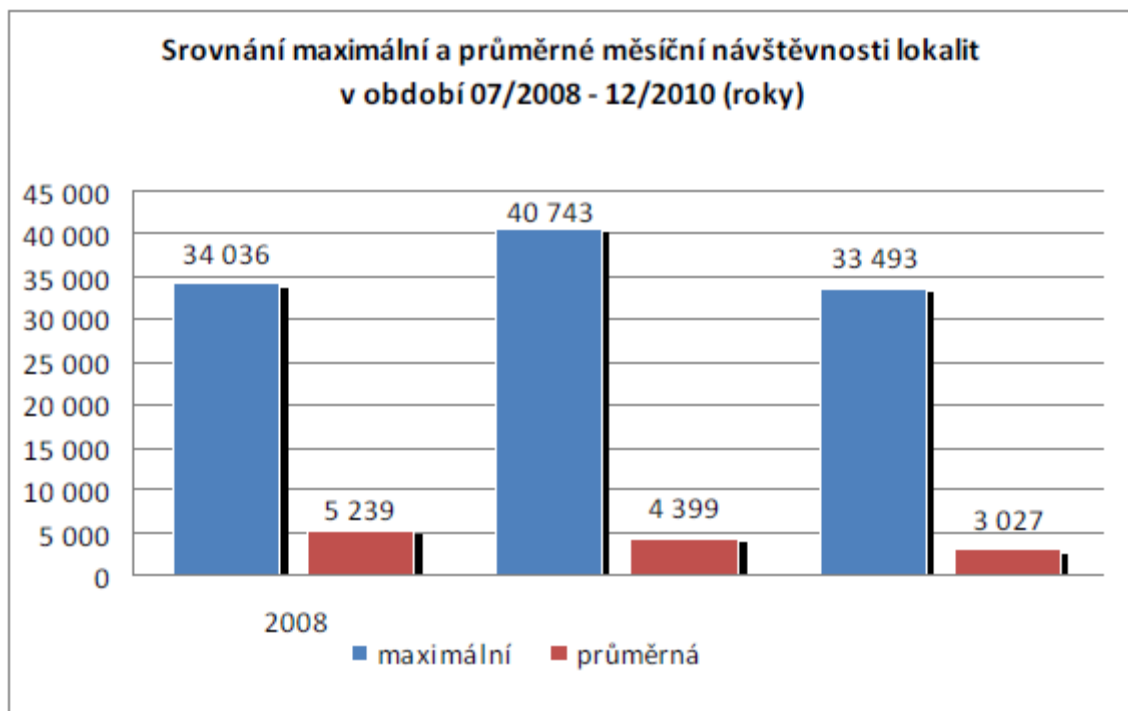
Graf č. 2 – Srovnání roční návštěvnosti jednotlivých lokalit, převzato z [23]

Graf č. 2 porovnává návštěvnost v jednotlivých měřených lokalitách. Kromě lokality Soorgrund všechna místa víceméně zaznamenávají meziroční nárůst. Na základě tohoto grafu byla místa rozdělena do čtyř skupin podle frekvence návštěvnosti. Konkrétně na skupiny velmi vysoká, vysoká, střední a nízká návštěvnost.

Pro představu uvádím zařazení jednotlivých lokalit do těchto skupin.

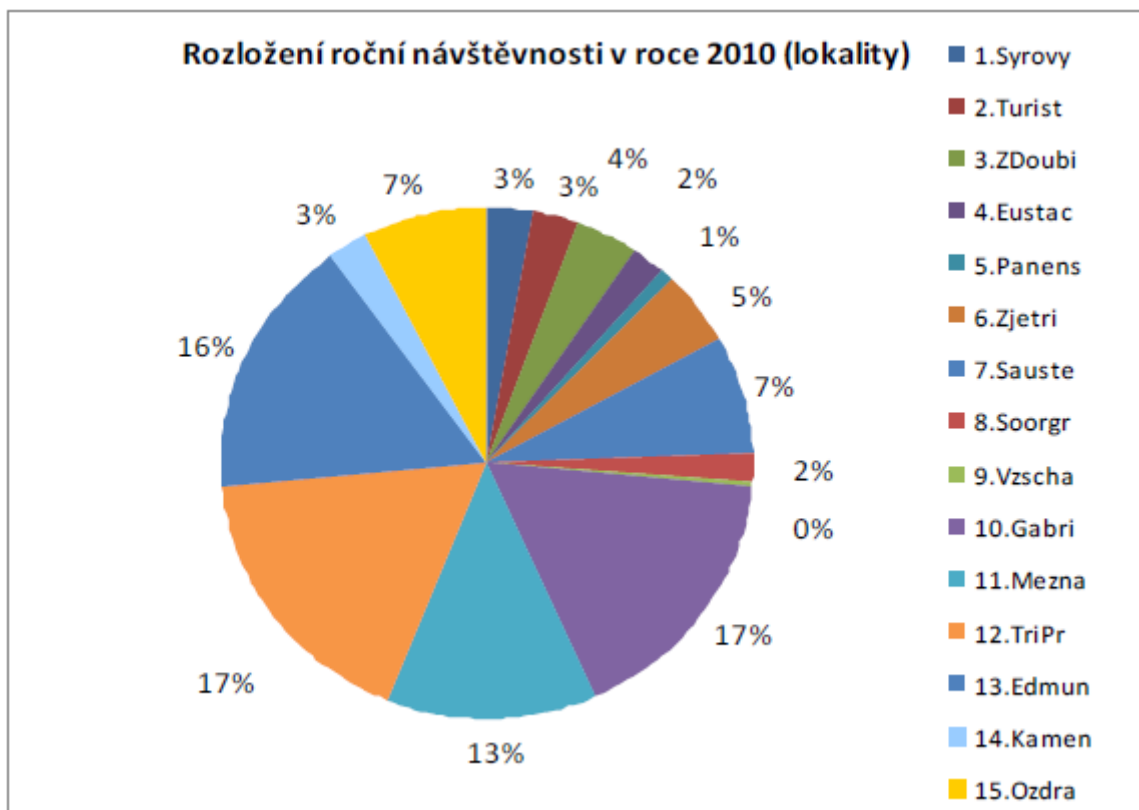
1. *velmi vysoká návštěvnost* - Gabrielina stezka, Mezná, Tři Prameny, Edmundova soutěska
2. *vysoká návštěvnost* - Zadní Doubice, Zadní Jetřichovice, Šaunštejn, Jetřichovice – Ozdravovna

3. *střední návštěvnost* - Sýrový potok, Turistický most, U sv. Eustacha, Soorgrund, Kamenická stráň
4. *nízká návštěvnost* - Panenská jedle, Velký Zschand.

Graf č. 3 – Srovnání maximální a průměrné měsíční návštěvnosti lokalit,
převzato z [23]

Graf č. 3 popisuje maximální a průměrnou měsíční návštěvnost všech vybraných lokalit. V srpnu 2008 a v červenci 2010 nejvíce návštěvníků zamířilo do Edmundovy soutěsky. V srpnu 2009, to byla lokalita Tři prameny. Na druhou stranu průměrná měsíční návštěvnost na jednu lokalitu od roku 2008 do roku 2010 zaznamenala 42 % pokles.

Graf č. 4 – Rozložení roční návštěvnosti v roce 2010 (lokality), převzato z [23]

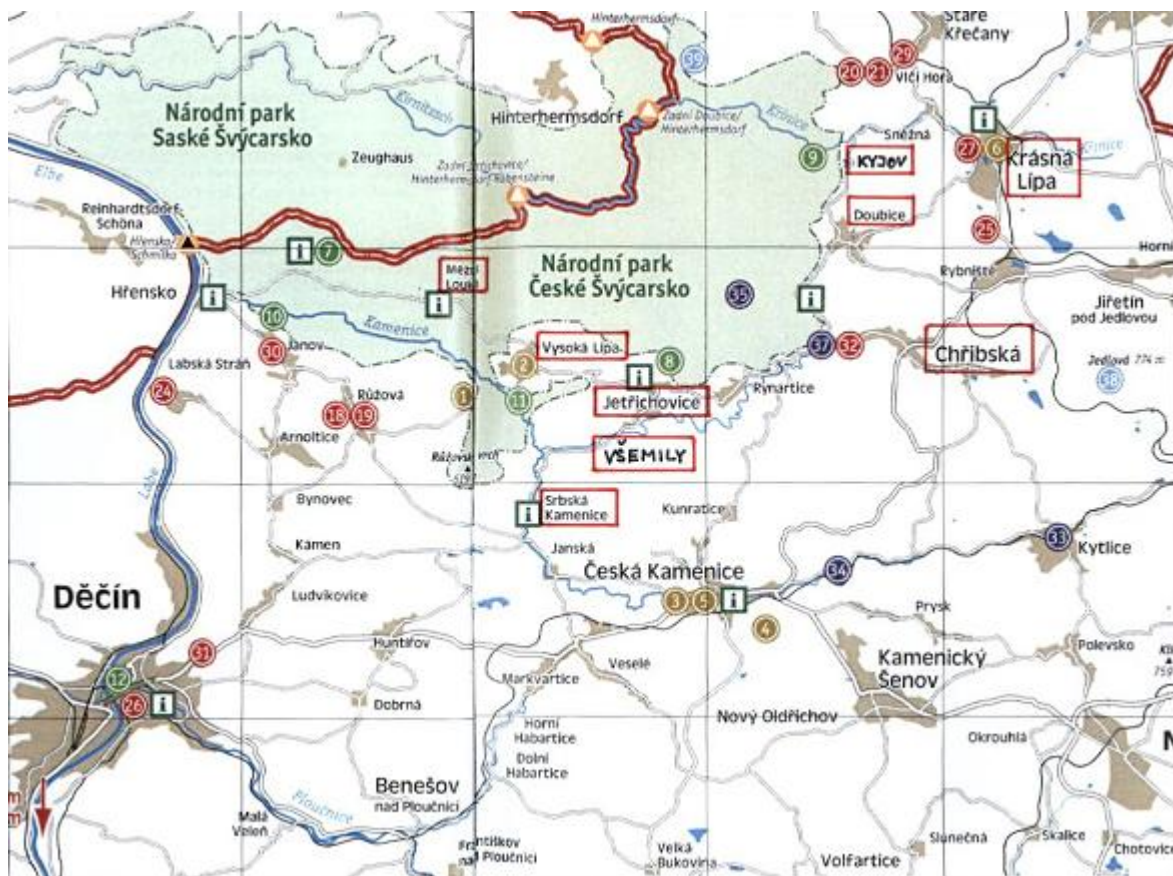
Graf č. 4 ukazuje procentuální rozdělení roční návštěvnosti v jednotlivých lokalitách. Nejvyšší počet návštěvníků si připisuje Edmundova soutěska, Tři prameny a Mezná a Gabrielina stezka. [52]

4 Projekt realizace naučné stezky pro děti

4.1 Analýza prostředí

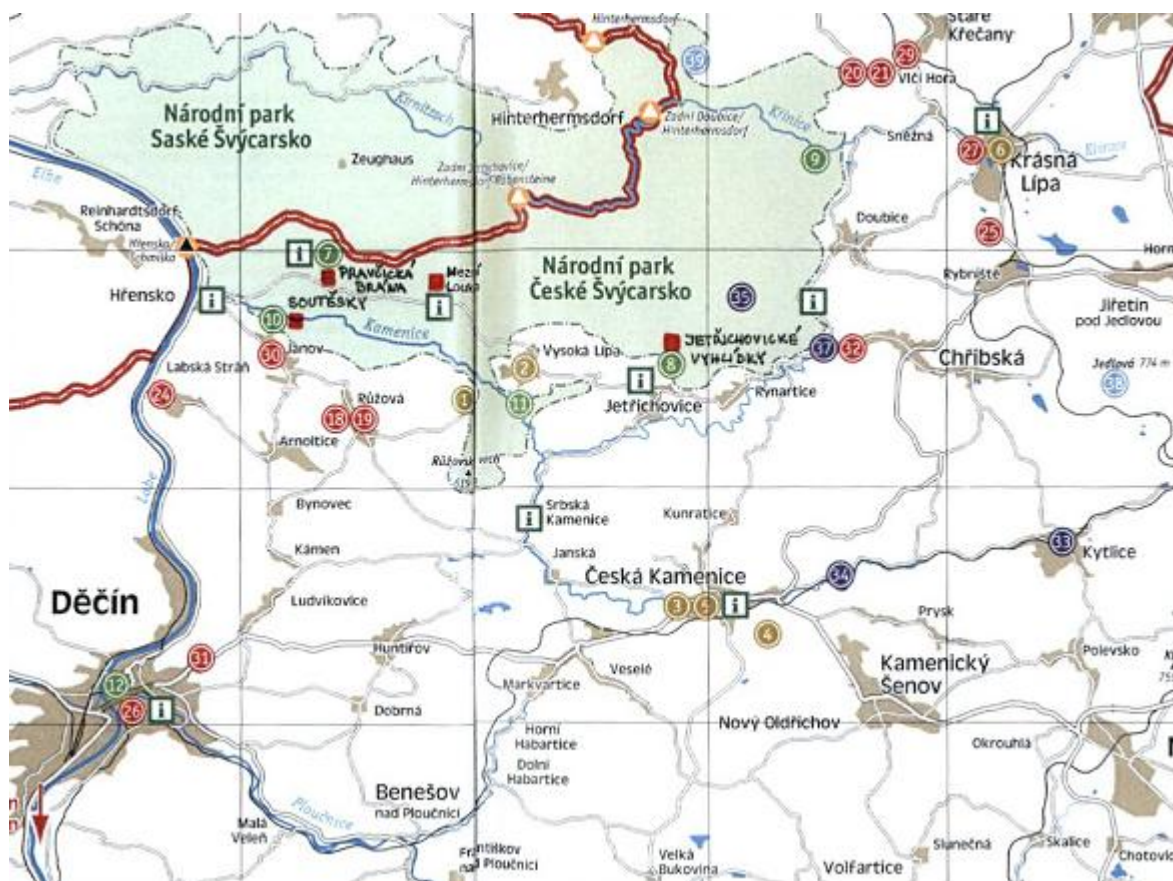
4.1.1 Sběr dat

První kolo dotazníkového šetření, směřované na ubytovací zařízení v blízkém okolí NPČŠ viz. Obr. č. 21, se uskutečnilo během roku 2011. Dotazník je sestavený ze 13 otázek. Otázky zaměřené na možné vstupné do parku jsou vynechány, viz Příloha č. 1.

Obr. č. 21 - Vyznačená místa distribuce dotazníků (ubytovací zařízení), vlastní zpracování

Druhé kolo dotazníkového šetření bylo založené na osobním dotazování. Respondenti osloveni přímo v NP, a to v okolí Pravčické brány, Soutěsek říčky Kamenice, u Jetřichovických vyhlídek a v okolí Mezní Louky. Dotazník v tomto kole obsahuje 15 otázek. Otázky jsou totožné s otázkami z prvního kola, doplněné o 2 otázky zaměřené na možné vstupné do národního parku, viz Příloha č. 3.

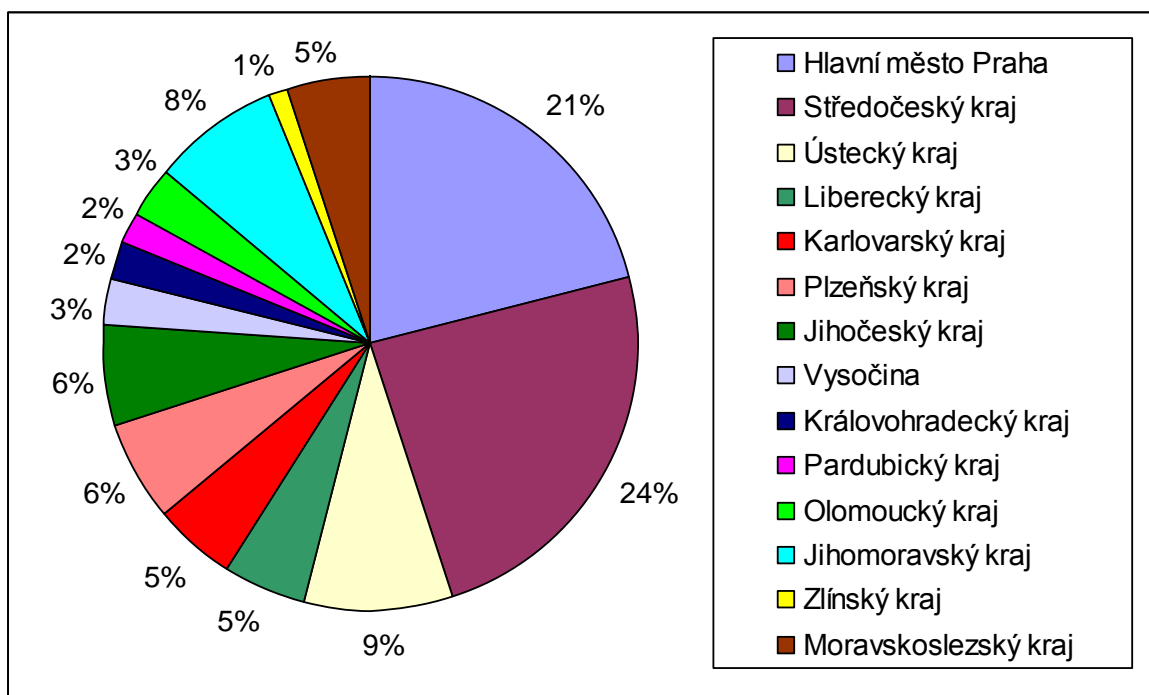
Obr. č. 22 - Vyznačená místa, kde proběhlo osobní dotazování, vlastní zpracování

4.1.2 Analýza návštěvnosti

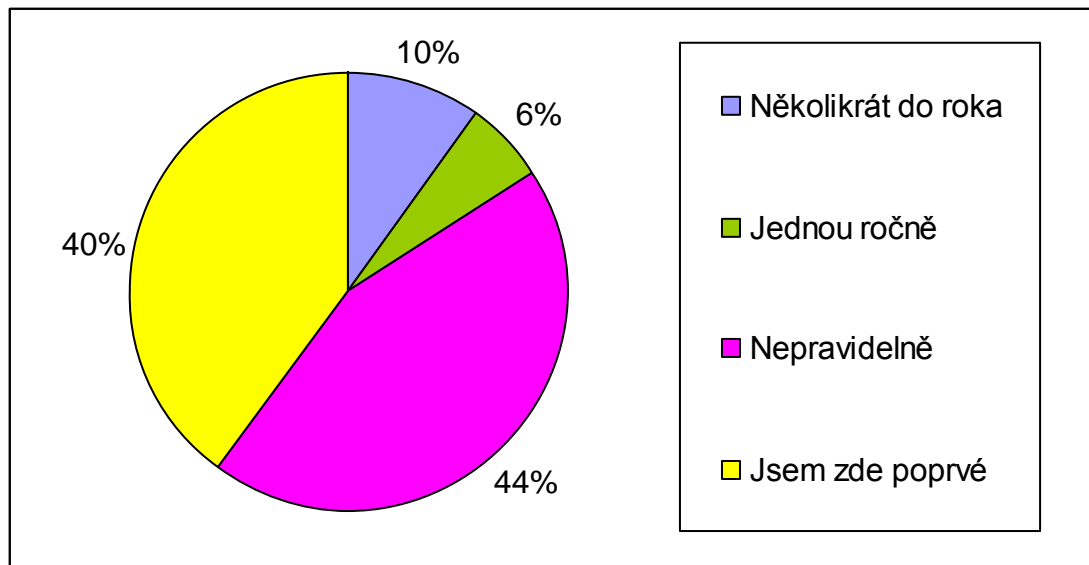
Při dotazníkovém šetření bylo osloveno 412 respondentů, z toho 61 % žen a 39 % mužů. Nejvíce respondentů bylo ve věku 21 – 40 let (62 %). Více jak polovina z dotázaných má děti a zároveň s nimi i cestují.

U otázky týkající se vybudování nové naučné stezky pro děti odpověděla převážná většina, tj. 78 % respondentů, že by stezku uvítali a zároveň rádi využili.

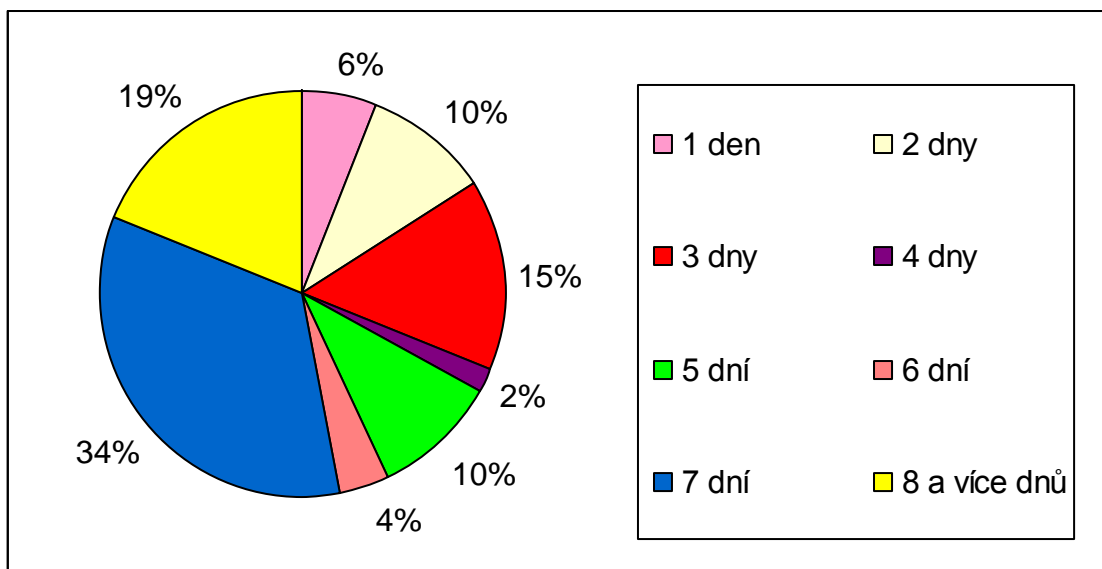
Graf č. 5 - Kraj, ze kterého přijeli návštěvníci Národního parku České Švýcarsko, vlastní zpracování

Z grafu č. 5 vyplývá, že nejvíce návštěvníků přijelo ze Středočeského kraje a z Hlavního města Praha, konkrétně se jedná o 24 % resp. 21 %. 6 % - 9 % návštěvníků přijelo z Jihočeského, Plzeňského, Ústeckého a Jihomoravského kraje. Z Moravskoslezského, Libereckého a Karlovarského kraje zavítalo do parku 5 % návštěvníků. Zbylé kraje tvoří zanedbatelné zastoupení.

Graf č. 6 – Návštěvnost NPCŠ respondenty za účelem rekreace, vlastní zpracování

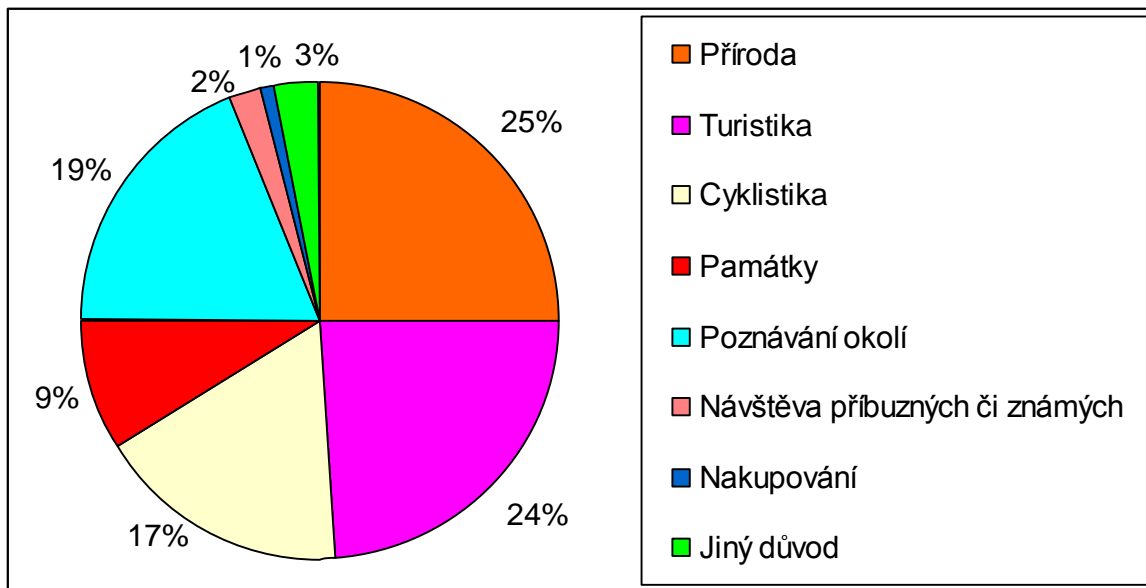
Z grafu č. 6 vyplývá, že největší část respondentů (44 %) navštěvuje národní park nepravidelně. 40 % tvoří návštěvníci, kteří přijeli do parku poprvé. 10 % dotázaných se do národního parku vrací několikrát do roka a 6 % navštěvuje park pravidelně jednou ročně.

Graf č. 7 – Počet dnů, které zde tráví respondenti nyní, vlastní zpracování

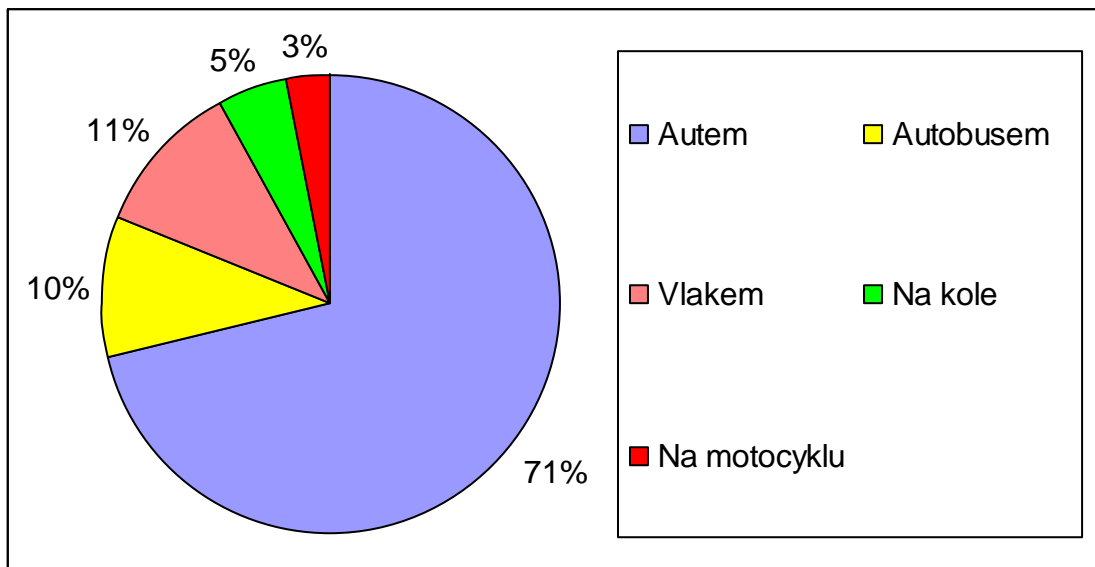
Nejvíce respondentů, a to 34 %, přijelo do národního parku na 1 týden. Velká část dotázaných (19 %) přijela na 8 a více dnů. 15 % návštěvníků zde bylo na 3 dny. 10 % dotázaných přijelo do parku strávit 2 nebo 5 dnů.

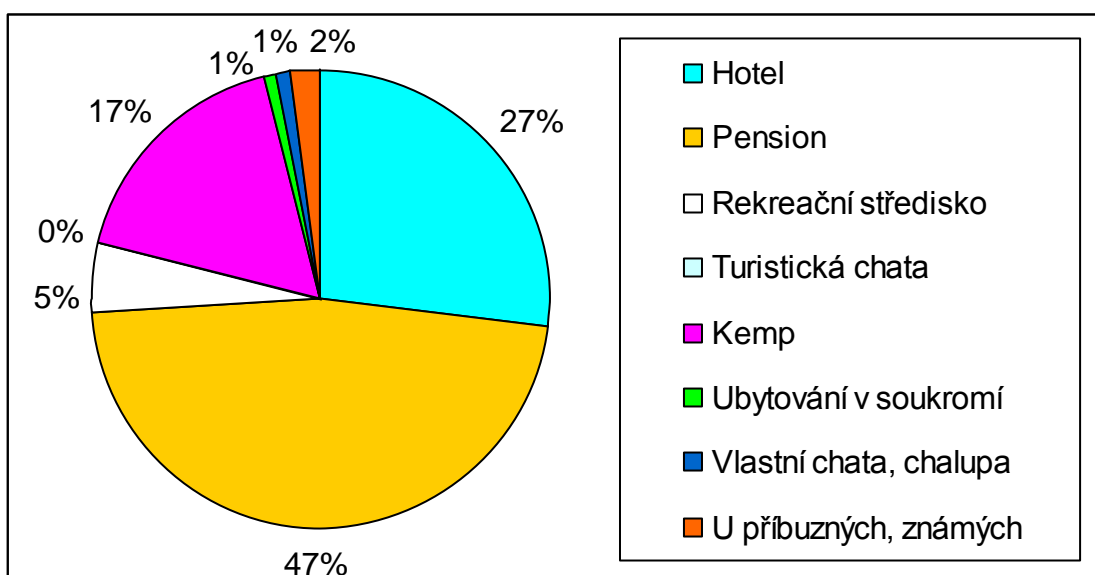
Graf č. 8 – Účel návštěvy, vlastní zpracování

Příroda a turistika byly nejčastějšími důvody návštěvy parku, odpovědělo tak 25 % resp. 24 % z dotázaných. Dalším důvodem bylo poznávání okolí a cyklistika. Poznávání památek také patřilo k často zmiňovaným cílům respondentů. 3 % respondentů uvedlo jiný důvod návštěvy. Mezi těmito odpověďmi byl nejčastěji relaxace, sport, cvičení, ale také poznávání kuchyní a vybavení ubytovacích zařízení.

Graf č. 9 – Způsob, jakým se návštěvníci do parku dostali, vlastní zpracování

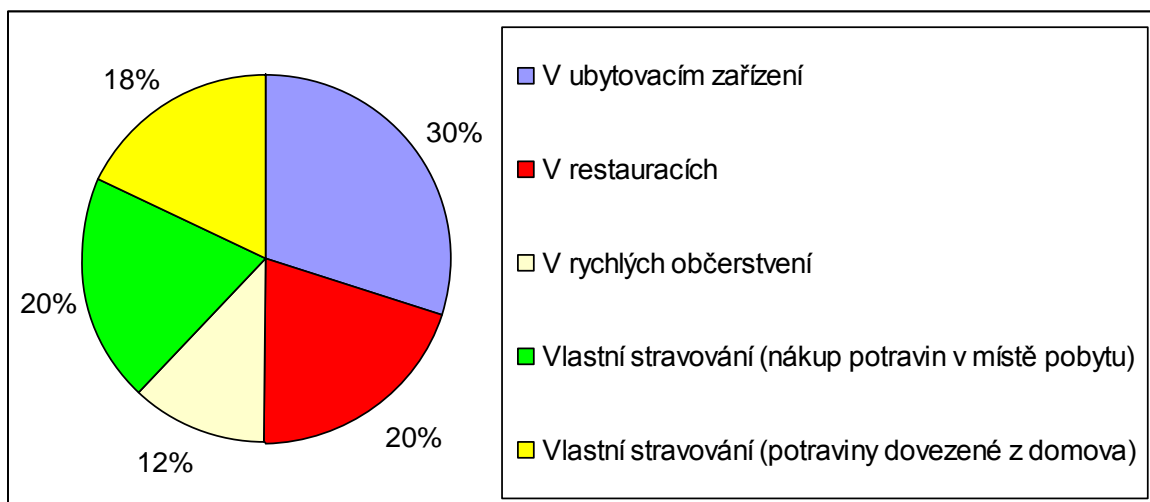
Většina dotazovaných, konkrétně 71 %, přijela autem. Dalším oblíbeným dopravním prostředkem využitým k dopravě do národního parku byl autobus a vlak.

Graf č. 10 - Zařízení, ve kterém jsou respondenti ubytováni během jejich pobytu, vlastní zpracování

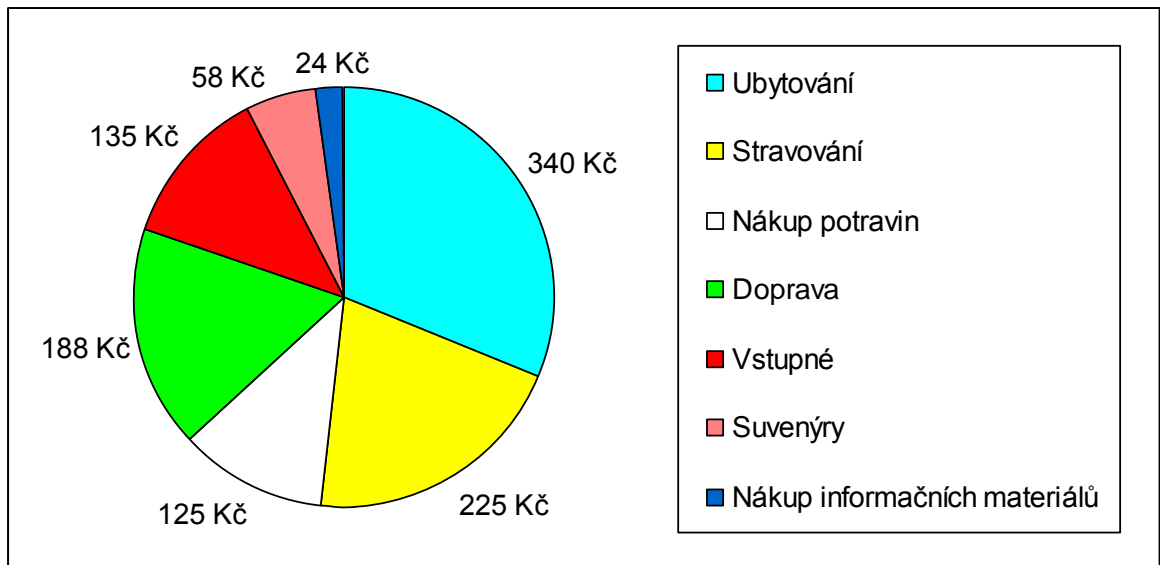
Z grafu č. 10 vyplývá, že 47 % oslovených bylo ubytováno v penzionu a 27 % v hotelu. Velký počet respondentů (17 %) bylo ubytováno v kempech. 5 % dotázaných

bydlelo v rekreačních střediscích a 2 % u příbuzných či známých. Několik lidí obývalo vlastní chatu či chalupu.

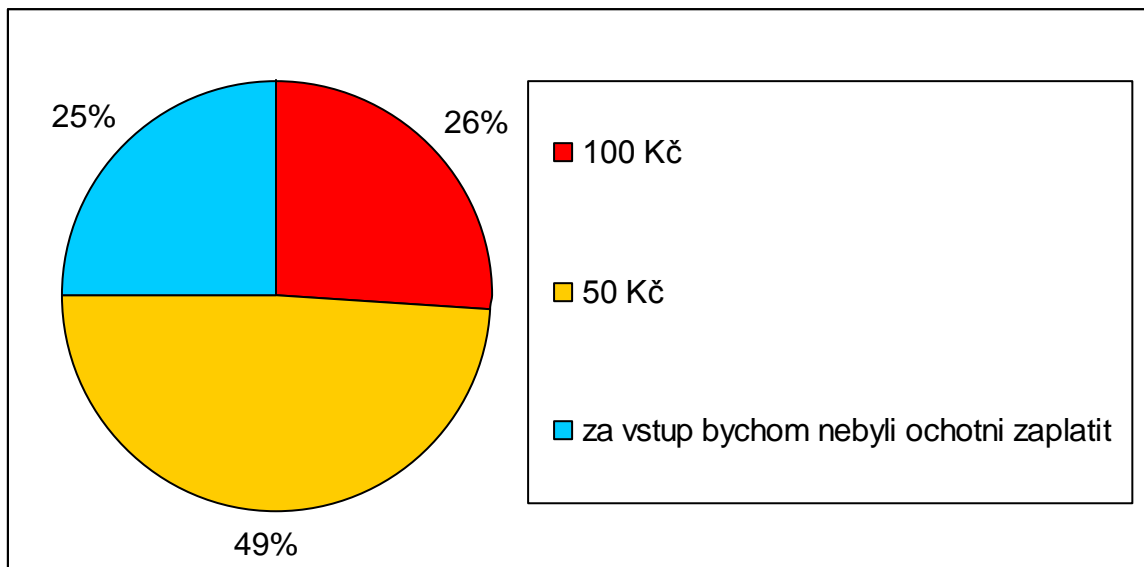
Graf č. 11 – Způsob stravování respondentů během jejich pobytu, vlastní zpracování

Nejvíce respondentů se během pobytu stravovalo v samotném ubytovacím zařízení, tak odpovědělo 30 %. 20 % dotázaných se stravovalo v restauračních zařízeních v místě pobytu, stejný počet respondentů využívalo místních zdrojů a 12 % se stravovalo v rychlých občerstveních. 18 % oslovených se stravovalo z vlastních zdrojů, které si přivezli z domova.

Graf č. 12 - Přibližné výdaje respondentů, vlastní zpracování

Z grafu č. 12 vyplývá, že za ubytovací služby zaplatí respondenti v průměru 340 Kč za den. Další vysokou položkou jsou náklady na stravování. Zde jsou zahrnuty výdaje na veškerá občerstvení během dne. Doprava je třetí největší položkou a činí v průměru 188 Kč na osobu za den. Ani vstupné nepatří mezi zanedbatelné výdaje, návštěvníci zaplatí za vstupy zhruba 135 Kč denně. 125 Kč zaplatí za nákup potravin. Naopak návštěvníci parku mnoho neutrácejí za nákup suvenýrů a informačních materiálů. Výdaje za tyto položky činí 58 Kč, resp. 24 Kč.

Graf č. 13 - Vstupné do národního parku, vlastní zpracování

Téměř polovina respondentů by byla ochotna zaplatit za vstup 50 Kč. 26 % dotázaných by byli dokonce ochotni zaplatit 100 Kč. Zbýlých 25 % respondentů odmítá za vstup do národního parku platit.

Třináctá otázka navazuje na otázku předchozí. Zde se zjišťovalo, jakou maximální částku by byli respondenti ochotni zaplatit za vstup do národního parku. Zde se odpovědi různily. Z předchozí otázky víme, že 25 % respondentů by ochotno zaplatit za vstup nebylo, zbylých 75 % by vstupné zaplatili. Nejčastější odpovědi byly výše uvedené částky, tj. 50 Kč a 100 Kč. 17 respondentů ze 111, kteří se přikláněli v předchozí otázce k částce 50 Kč nebo 100 Kč, by volili částku průměrnou, tedy 75 Kč.

4.1.3 Shrnutí výsledků

Návštěvníky parku jsou nejen obyvatelé kraje, kde se park nachází, ale také obyvatelé ze všech ostatních krajů České republiky. Převážná většina jich je v produktivním věku a ve více než polovině případů cestují s dětmi. To znamená velký potenciál pro využití informací, směřovaných právě pro ty nejmenší.

Díky novému produktu v podobě naučné stezky pro děti by mohli návštěvníci svůj pobyt v NP prodloužit, a tím zvýšit ekonomický profit regionu. Ten by spočíval v širším využití služeb, které turistika nabízí. Převážně to jsou stravovací a ubytovací zařízení, kterým by se naplnily kapacity a ostatní doplňující služby cestovního ruchu.

4.2 Návrh realizace naučné stezky pro děti

4.2.1 Současný stav

V národním parku se momentálně nacházejí 4 naučné stezky. Nejstarší z nich je Köglerova naučná stezka. Dále jsou zde naučné stezky Okolím Hřenska, Jetřichovickými skalami a nejmladší stezkou je Okolím Růžáku. Součástí stezky Okolím Hřenska je Gabrielina stezka, též nazývána naučnou stezkou Okolím Pravčické brány.

Gabrielina stezka je nejnavštěvovanější stezkou parku. Vede kolem nejznámější památky NP Pravčické brány. Zároveň je stezkou nejkratší. Právě z důvodu největší návštěvnosti jsem se rozhodla tuto stezku a její jednotlivá zastavení doplnit o naučnou stezku pro děti.

Lokalizace:

- **Území obce:** Hřensko
- **Správní obvod 2:** Děčín
- **Správní obvod 3:** Děčín
- **Území NUTS 4:** Okres Děčín
- **Území NUTS 3:** Ústecký kraj
- **Území NUTS 2:** Severozápad
- **Turistická oblast:** 14 Děčínsko a Lužické hory
- **Turistický region:** Severozápadní Čechy

Délka naučné stezky je pouhých 6 km, takže není problém tuto trasu zvládnout v rámci jedné návštěvy i s dětmi. Na trase se nachází celkem 12 zastavení. Na trasu se lze napojit ze dvou výchozích míst. Prvním a zároveň doporučeným začátkem je místo zvané Tři prameny. Místo je odbočkou červené turistické značky ze silnice vedoucí z města Hřenska do obory Mezní Louka. Na tomto místě se nenacházejí parkovací místa. Autobusová doprava je jediným způsobem, jak se na toto místo dostat. Autobus tudy pravidelně projíždí během celé turistické sezóny. Ideálním řešením, které je doporučováno, je ponechat automobil na Mezní Louce a svést se autobusem ke Třem pramenům. Odtud se pak vydat pěšky po stezce až zpět do obory Mezní Louka, kde naučná stezka končí.

Druhým možným výchozím bodem je zmiňovaná obora Mezní Louka, nacházející se u obce Mezná. Z tohoto místa můžeme také stezku absolvovat a ze Tří pramenů se dopravit zpět autobusem.

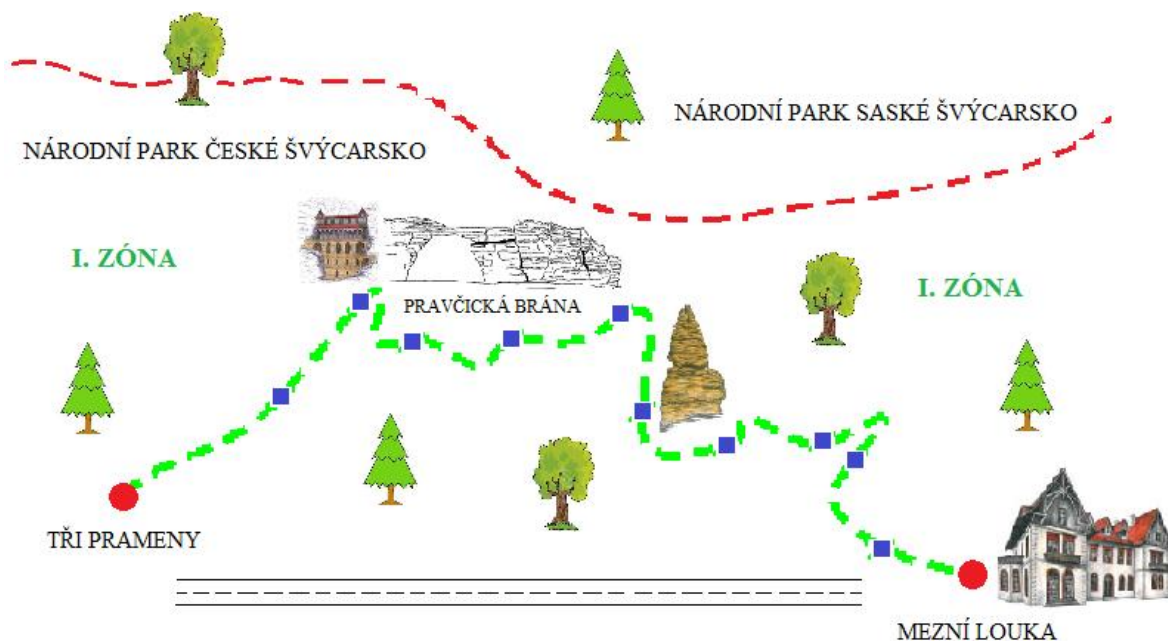
Stezka je určena pouze pro pěší návštěvníky. Pro cyklisty není trasa sjízdná, a proto je průjezd na kole zakázán. Cyklisté si mohou svá kola ponechat na Mezní Louce nebo u Tří pramenů. Jelikož je terén stezky nerovný, objevují se zde různé převýšení a schody, je doporučováno ponechat doma i kočárky a vydat se s dětmi pěšky.

Základní informace o naučné stezce pro návštěvníky:

- trasa je dlouhá 6 km
- absolvování stezky potrvá pomalým tempem včetně zastavení u tabulí zhruba 2,5 až 3 hodiny
- na trase je celkem 12 zastavení s informačními tabulemi
- na začátku a na konci stezky budou umístěny 2 tabule, jedna bude děti vítat a seznamovat je se stezkou a druhá se s nimi bude loučit
- trasa je značená symbolem naučné stezky a zároveň je zde označení červenou turistickou značkou
- jelikož se stezka nachází v I. zóně národního parku, platí zde nejpřísnější pravidla
- ze směru od Tří pramenů k oboře Mezní Louka je trasa náročnější, jelikož se zde vyskytuje výraznější převýšení
- na trase se nachází nejznámější památka národního parku Pravčická brána, kterou lze navštívit, vstup na ní je však zpoplatněn
- na jednotlivých tabulích bude připraveno pro děti krátké povídání doplněné o otázku či úkol, zároveň zde bude uvedeno řešení
- celou naučnou stezkou bude děti provázet žabička Kasandra přezdívaná Cestovatelka, která bude děti upozorňovat na nejdůležitější rostliny, živočichy a jiné poklady národního parku

Popis jednotlivých zastavení a jejich grafické provedení viz Příloha č. 4.

Obr. č. 23 - Mapa s vyznačenou trasou naučné stezky s jednotlivými zastaveními, vlastní zpracování

4.2.2 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je zvýšení počtu návštěvníků parku nejen z řad dospělých, ale především z řad dětí. Dílčím cílem je pak přiblížení místní historie, flóry a fauny dětem zábavnou formou.

Hlavní požadavky na naučnou stezku

- hlavním cílem nové naučné stezky bude přiblížit přírodu, a nejen tu, nejmenším návštěvníkům parku
- nová naučná stezka bude určena zejména dětem mladšího školního věku
- stezkou bude děti provádět žabička Kasandra, jednotlivé informační tabule budou označeny postavou této žabičky, dále zde bude uvedeno krátké povídání pro děti a úkol či otázka včetně odpovědi
- trasa nové naučné stezky bude doplňovat současnou stezku Okolím Pravčické brány
- z důvodu nerovnosti terénu a častého převýšení bude stezka určena pouze pro pěší.

- větší část stezky bude procházet I. zónou národního parku, proto zde budou dodržovány nepřísnější pravidla, jedna z informačních tabulí bude na tuto problematiku upozorňovat
- průjezd na kole bude zakázán

4.2.3 Cílová skupina

Nová naučná stezka je určena zejména dětem předškolního a raného školního věku tj. 5 – 12 let. Informační tabule jsou vybaveny obrázky i texty tak, aby je i ti nejmenší mohli bez problému pochopit a pracovat s nimi.

Přízeň by si měla naučná stezka najít také u široké veřejnosti, zejména pak pro:

- rodiny s dětmi
- zájmové kroužky
- školní družiny
- organizované poznávací výlety
- zpestření prázdninových aktivit dětí

4.2.4 SWOT analýza

Pro metodický popis projektu byla použita SWOT analýza, která využívá srovnání silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb projektu.

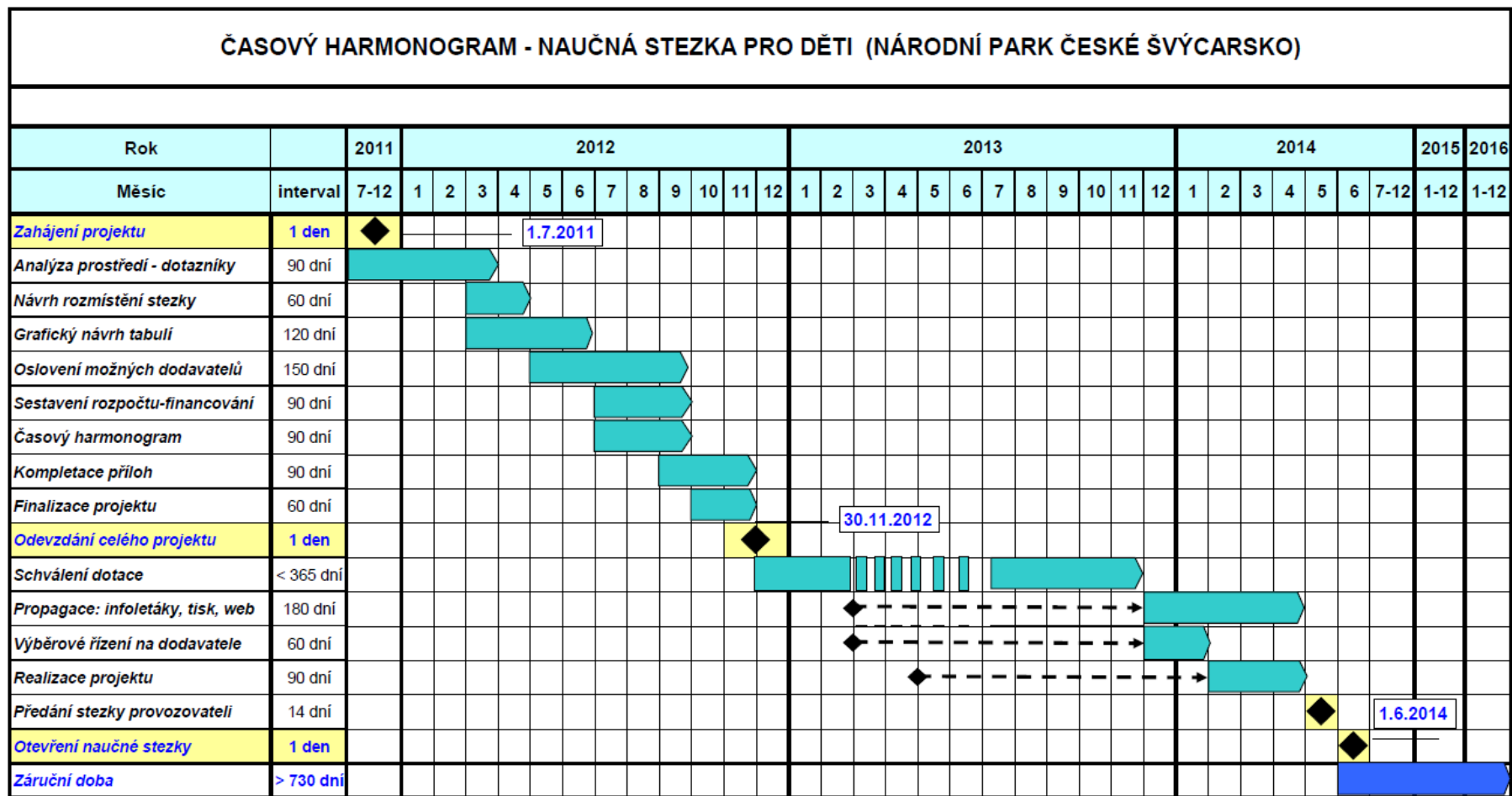
Silné a slabé stránky vyjadřují současné podmínky, příležitosti a hrozby reprezentují budoucí vývoj.

SWOT ANALÝZA			
SILNÉ STRÁNKY	zaměření stezky na děti zábavnou formou	SLABÉ STRÁNKY	financování projektu z vlastních zdrojů
	atraktivita prostředí (krajina a přírodní památky)		neziskový projekt
	trasa stezky je nenáročná, vhodná pro všechny věkové kategorie		špatná dopravní dostupnost stezky
	stezka doplňuje již existující naučnou stezku		sezónní návštěvnost
	rozvoj environmentálního vzdělávání		
PŘÍLEŽITOSTI	získání dotací z fondu EU se zaměřením na vzdělání a výchovu	HROZBY	nezájem návštěvníků o novou stezku
	neexistující stezky pro děti v parku a jeho blízkém okolí		chátrání stezky a vandalismus
	strategické plány na rozvoj cestovního ruchu v kraji		
	získání nových návštěvníků (rodiny s dětmi, školy, dětské spolky)		

Tab. č. 2 – SWOT analýza projektu, vlastní zpracování

4.2.5 Časový harmonogram projektu

Během roku 2011 se na území parku a jeho blízkém okolí uskutečnilo dotazníkové šetření. Jednou z otázek sestaveného dotazníku, byla otázka týkající se vzniku nové naučné stezky pro děti. Na základě pozitivního ohlasu od respondentů šetření se na počátku roku 2012 vytvořil návrh rozmístění stezky a grafický návrh informačních tabulí. Následovalo oslovení dodavatelů, vytváření rozpočtu, podání žádosti o udělení dotace na realizaci projektu a další činnosti. Na závěr se řešila otázka propagace a samotné oficiální otevření stezky. Podrobný časový harmonogram viz Tab. č. 3.

Tab. č. 3 – Časový harmonogram projektu, vlastní zpracování

4.2.6 Zdroje financování

Národní park má hned několik možností, jak získat finanční prostředky na realizaci projektu naučné stezky pro děti. Jednou ze základních možností je samofinancování, které je však nejméně výhodné a tudíž nerealizovatelné. Dalšími možnostmi jsou sponzoring nebo získání dotací z fondů EU či od obcí nacházejících se v blízkém okolí parku.

Získané finanční prostředky budou sloužit k úhradě následujících nákladů:

- Vybavení naučné stezky (informační tabule, odpočívadla, odpadkové koše, dětský mobiliář)
- Ostatní náklady týkající se realizace projektu (propagace – propagační materiál)

Možné zdroje finančních prostředků:

1. Samofinancování

První možností, jak může národní park financovat projekt naučné stezky, je financování z vlastních zdrojů tj. z pokladny parku. Jedná se o nejjednodušší způsob získání prostředků, ale zároveň nejnákladnější a nejméně výhodný. Tudíž je tato možnost nerealizovatelná.

2. Sponzoring

Dnes velmi využívaný způsob financování různých projektů. Podstatou sponzoringu je hrazení nákladů projektu sponzorem, který jako protislužbu žádá zpravidla propagační služby v podobě reklamy. Hlavním důvodem sponzoringu je zviditelnění sponzora, který tak posiluje povědomí o značce u široké veřejnosti. Projekty financované prostřednictvím sponzoringu nesou loga sponzorů a jsou tedy viditelné uživatelům projektu.

U výběru sponzora jsou důležité následující faktory:

- Podnikatelské zaměření sponzora
- Sídlo sponzora

- Dobré jméno sponzora

3. Dotace

1. Regionální operační program Severozápad

Prioritním cílem Operačního programu Severozápad je následující cíl:

- Zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu, jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel. [72]

Tento operační program je stěžejním zdrojem pro získání finančních prostředků na realizaci nové naučné stezky. Projekt spadá do následujícího programu:

Prioritní osa 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu, oblast podpory 4.1 - Budování a rozvoj aktivit a infrastruktury cestovního ruchu

Jedním z důležitých zaměření této oblasti podpory je zaměření na:

- Výstavbu, obnovu, rozvoj, rekonstrukci a úpravy základní a doprovodné infrastruktury pro turistiku (informační centra, turistické trasy, naučné stezky, hipostezky, lyžařské trasy a areály, včetně přístřešků, odpočívadel, systémů značení, zařízení pro úpravu tratí, přístaviště a mola pro vodní turistiku, další aktivity pro provozování ekoturistiky apod.). [73]

2. Operační program Životní prostředí 2007 – 2013 [74]

Prioritním cílem Operačního programu Životní prostředí na období 2007 – 2013 jsou následující body:

- Vybudování plošné a dostupné sítě center environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.
- Vybudování informačních center a environmentálních poraden.

- Další rozvoj environmentálních poradenských aktivit.

Realizace nové naučné stezky spadá do následujících oblastí podpory výše zmiňovaného operačního programu:

Prioritní osa 6, oblast podpory 6.2 - Podpora biodiverzity

Z výčtu možných zaměření podpory tohoto programu realizace projektu nové naučné stezky spadá do následující oblasti:

- Investiční opatření pro obnovu a výstavbu návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných územích, ptačích oblastech, evropsky významných lokalitách, přírodních parcích a geoparcích (včetně návštěvnických středisek).

Prioritní osa 7, oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Tato oblast podpory se zaměřuje na vybudování výukových naučných stezek (interaktivní a pocitové), které jsou vázány na konkrétní vzdělávací program. Jedním z cílů této prioritní osy je zabezpečení nabídky kvalitních odborných materiálů a pomůcek pro environmentální vzdělání.

Pro získání této podpory je nezbytné splnění základní podmínky a tou je vypracování pětiletého následného plánu činnosti, který se přikládá k žádosti o podporu.

3. Program rozvoje venkova (Osa III) [74]

Podporované činnosti:

- Výstavba sportovních zařízení.
- Výstavba zařízení služeb pěší turistiky.
- Budování a značení pěších tras, vinařských stezek, odpočinkových míst, hipostezek mimo území lesů.

4. Program péče o krajinu (chráněná území) [74]

Podporované činnosti:

- Údržba a opravy turisticky značených cest a naučných stezek v ZCHÚ.
- Výroba a následné zajištění informačních tabulí v ZCHÚ a ostatního vybavení stezek.

5. Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS) [74]

Podporované činnosti:

- Údržba a opravy komunikací v ZCHÚ.
- Výroba a následné zajištění informačních tabulí v ZCHÚ a ostatního vybavení stezek.

6. Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) [74]

Podporované činnosti:

- Údržba a opravy turisticky značených cest a naučných stezek v ZCHÚ.
- Výroba a následné zajištění informačních tabulí v ZCHÚ a ostatního vybavení stezek.

4. Obce a mikroregiony

Jedním z možných způsobů získání finančních prostředků na realizaci projektu je od obcí nacházejících se v okolí národního parku. Avšak obecní pokladny nedisponují s takovým obnosem peněz, aby mohli tento projekt financovat. Proto je nezbytný jiný způsob financování či kombinace více zdrojů.

Národní park se zároveň rozkládá na území několika mikroregionů. Jedná se o mikroregion České Švýcarsko, Svazek obcí Českého Švýcarska a Svazek obcí

Českokamenicka. Jedním z možných zdrojů finančních prostředků jsou tak i tyto mikroregiony.

5. Stát

1. Ministerstvo životního prostředí [75]

Ministerstvo životního prostředí poskytuje následující podporu:

- Péče o zvláště chráněná území, jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany v ptačích oblastech a evropsky významných lokalitách a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v předmětných územích

Pro realizaci nové naučné stezky je nejvhodnější varianta výše zmíněné podpory:

- Údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění státem chráněných zájmů v předmětných územích, konkrétně:
  - Výroba, instalace, údržba nebo odstranění informačních tabulí, jejichž funkcí je informovat o speciálním režimu daného území a jeho přírodních hodnotách.
  - Dále tabulí usměrňujících pohyb veřejnosti a ostatního vybavení stezek neinvestičního charakteru umístěného v terénu.

MATICE VÝBĚRU FORMY FINANCOVÁNÍ					
KRITÉRIA VÝBĚRU					
Č.	ZDROJE FINANCOVÁNÍ	Pokrytí nákladů	Návrh podobných projektů	Uvolněné prostředky	Konkurenční výdaje
1.	<i>Samofinancování</i>	< 100 %	ne	ne	ano
2.	<i>Sponzoring</i>	< 100 %	ano	ano	ano
3.	<i>Dotace ze strukturálních fondů EU *</i>	až 100 %	ne	ano	ano
4.	<i>Obce a mikroregiony</i>	< 100 %	ano	ne	ano
5.	<i>Státní rozpočet ČR - MŽP</i>	až 100 %	ne	ne	ano
ROZHODOVACÍ VÁHA KRITÉRIA		40%	10%	25%	25%

Č.	ZDROJE FINANCOVÁNÍ	VÝSLEDEK
1.	<i>Samofinancování</i>	50%
2.	<i>Sponzoring</i>	65%
3.	<i>Dotace ze strukturálních fondů EU *</i>	75%
4.	<i>Obce a mikroregiony</i>	40%
5.	<i>Státní rozpočet ČR - MŽP</i>	50%

- * Regionální operační program Severozápad
 Operační program Životní prostředí 2007 – 2013
 Program rozvoje venkova (Osa III)
 Program péče o krajinu (chráněná území)
 Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (MaS)
 Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)

Tab. č. 4 – Matice výběru formy financování, vlastní zpracování

Pro zjištění ideálního zdroje financování projektu byla sestavena matice. Zvolenými kritérii ke srovnání jsou :

- Pokrytí nákladů (do jaké výše bude projekt financován z tohoto zdroje)
- Návrh podobných projektů (zda daný zdroj momentálně či v minulosti vyřizoval podobný projekt)
- Uvolněné prostředky (zda má zvolený zdroj v současné době finanční prostředky k dispozici)
- Konkurenční výdaje (zda zdroj financuje i jiné projekty)

Kritéria byla ohodnocena procenty podle důležitosti. Nejvyšší váhu mělo kritérium pokrytí nákladu a nejméně návrh podobných projektů.

Zdrojem financování projektu budou dotace ze strukturálních fondů EU. Na základě e-mailové komunikace se Státním fondem životního prostředí ČR bylo potvrzeno, že daný projekt má šanci získat dotaci z výše zmíněných strukturálních fondů, konkrétně z Operačního programu Životní prostředí 2007 – 2013.

4.2.6.1 Dlouhodobá udržitelnost

Po uvedení naučné stezky do provozu je potřeba zaměřit se na její pravidelnou kontrolu a údržbu.

Základní podmínky udržitelnosti:

- zajištění výměny poškozených tabulí (servisní smlouva výrobce)
- záruční servis dodavatele (trvanlivost materiálů, stálost spojů)
- pozáruční servis dodavatele (servisní smlouva dodavatele)
- návštěvní řád dětského hřiště

4.2.7 Technické řešení

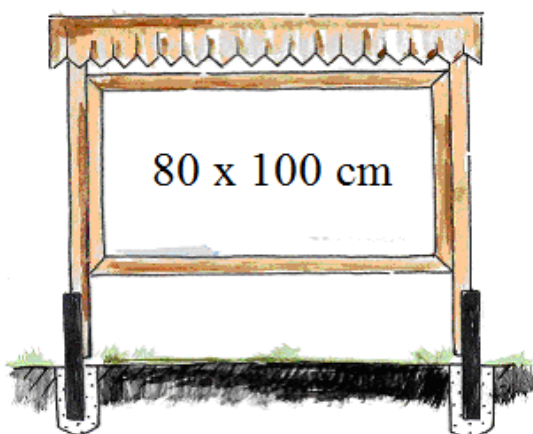
4.2.7.1 Informační tabule

V rámci nové naučné stezky pro děti bude k dosavadním informačním panelům, nacházejícím se na plánované trase stezky, dodáno 14 nových panelů.

Panely vyrobené ze smrkového dřeva, se budou skládat z hlavní dřevěné informační desky, na kterou bude připevněna plastová deska s informačním textem o rozměru 80 x 100 cm. Dále bude konstrukce tvořena dvěma nosnými sloupky a celá umístěna v zemi pomocí kovových kotev do betonu.

Technická stránka panelu

- dřevěný panel ze smrkového dřeva se stříškou pro ochranu proti nepříznivým podmínkám
- lišty na uchycení vnitřní informační desky
- impregnace panelu roztokem proti plísním, houbám a dřevokaznému hmyzu
- barevný napouštěcí nátěr dle přání zákazníka, syntetická lazura se směsí vosku speciálně pro venkovní použití zvýrazňující kresbu dřeva
- železné vzpěry ošetřené speciální antikorozi barvou, min. 2 vrstvy
- betonové piloty
- instalace samotného infopanelu – infopanel drží na každé straně dva šrouby zajištěné matkou, infopanel je umístěn tak aby nedocházelo ke kontaktu dřeva se zemí
- vnitřní deska tištěná na AL desku, 2 – 5 mm silná, UV filtr proti vyblednutí barev (garantovaný úbytek barev 0,02 % za rok) antigrafitový filtr pro možnost smytí graffiti

Obr. č. 24 - Dřevěný panel, převzato z [76]

Dřevěné panely budou dopraveny do národního parku prostřednictvím nákladní automobilové dopravy. Bude se jednat o přepravu 14 dřevěných panelů s rozměry 110 x 250 cm a hmotností jednoho panelu 35 Kg. Celková hmotnost přepravovaného zboží, včetně obalového materiálu a palet bude činit zhruba 600 Kg. Panely budou dodány do obce Mezná, která se nachází nejbližší trase naučné stezky.

4.2.7.2 Dětský mobiliář

V rámci nové naučné stezky pro děti bude na její začátek a konec umístěno dětské hřiště. Bude se jednat jen o několik dětských průlezek a pískoviště, konkrétně:

Houpadlo pružinové – KONÍK

Sestava lezecí - STRÁŽNÍ VĚŽ

Prolézačka – PARAVAN

Pískoviště – OHRÁDKA

Prohazovadlo – ŽÁBA KUŇKALKA

Infopanel se stříškou 40 x 50 cm

Obr. č. 25 – Vybrané produkty společnosti Tomovy parky pro naučnou stezku, převzato z [77]

Na začátku stezky u Tří pramenů bude umístěna lezečí sestava, pružinové houpadlo, prohazovadlo a pískoviště. Na konci stezky v oboře Mezní Louka bude instalována prolézačka, pružinové houpadlo a prohazovadlo. U obou hřišť bude umístěna informační tabule s provozním řádem hřiště.

4.2.7.3 Odpočívadla a ostatní mobiliář

Součástí stezky a dětského hřiště budou i zóny pro odpočinek. Na začátku a na konci stezky u dětských hřišť budou umístěny stoly s oboustrannou lavicí a lavice bez područek. Některé lavice budou umístěny i na trase stezky, tam kde to bude terén umožňovat.

Lavička bez područek

Stůl s oboustrannou lavičí

Obr. č. 26 – Vybrané produkty společnosti Tomovy parky pro naučnou stezku, převzato z [77]

Dále budou po celé trase stezky, u dětských hřišť a odpočívacích zón umístěny odpadkové koše. Na smíšený odpad zde budou umístěny odpadkové koše ve tvaru žáby. Pro plast a papír budou sloužit klasické plastové koše.

Poslední součást stezky bude umístěna u informačního střediska v Krásné Lípě. Bude se jednat o infopanel, jehož součástí jsou koše na tříděný odpad. Tento panel bude návštěvníky informovat o nové naučné stezce v národním parku. Pro děti bude na infopanelu instalováno tlačítko po jehož spuštění děti uslyší informace, které jsou na infopanelu uvedeny.

Odpadkový koš – ŽÁBA Infopanel s odpadkovými koši Odpadkový koš na plast a papír

Obr. č. 27 – Vybrané produkty společnosti Flora servis pro naučnou stezku, převzato z [78]

4.2.8 Výběr dodavatele

Pro výběr vhodného dodavatele informačních tabulí, dětského a ostatního mobiliáře byly sestaveny matice. Matice obsahovaly srovnávací kritéria, konkrétně:

- Cena (nejdůležitější kritérium při výběru)
- Záruka (počet měsíců, po kterých je dané zboží v záruční době)
- Reference (uskutečněné podobné projekty)
- Doprava (zda-li je doprava zdarma, součástí ceny či je účtovaná zvlášť)
- Sortiment (na kolik procent odpovídá daný sortiment představě objednavatele)
- Sídlo (kde dodavatel sídlí)
- Dodávka (dodací lhůta objednaného zboží)

Na základě procentuálního ohodnocení jednotlivých údajů byla vybrána společnost Informační panely pro výrobu, dopravu a montáž informačních tabulí. Sortiment společnosti 100 % odpovídá představě objednavatele, doprava je zajišťována zdarma a dodací lhůta je pouze 4 týdny.

Dodavatelem dětského a ostatního mobiliáře byla vybrána společnost Tomovy parky. Jejich sortiment také nejvíce odpovídá představě objednavatele, dodávka zboží je taktéž do 4 týdnů a záruční doba trvá 60 měsíců. Zároveň má tato společnost nejlepší reference. Cenová nabídka a popis jednotlivých produktů viz Příloha č. 5. Společnost Flora servis bude dodavatelem speciálních odpadkových košů ve tvaru žáby, plastových košů na papír a plast a infopanelu s odpadkovými koši na tříděný odpad.

MATICE VÝBĚRU DODAVATELE INFORMAČNÍCH TABULÍ								
KRITÉRIA VÝBĚRU								
Č.	DODAVATELÉ	Cena (bez DPH)	Záruka (měsíce)	Reference	Doprava	Sortiment	Sídlo	Dodávka (týdny)
1.	<i>Design</i>	8,500 Kč	24	zákazníci po celé ČR včetně Českého Švýcarska	není v ceně	90%	Děčín	5
2.	<i>Informační panely</i>	8,950 Kč	24	realizace naučných stezek pro obce a parky po celé ČR	zdarma	100%	Mladá Boleslav	4
3.	<i>Urbania</i>	8,667 Kč	24	zákazníci pouze v některých krajích ČR	2,500 Kč	90%	Ořechov (Brno)	4
4.	<i>Reklamy Špaček</i>	9,050 Kč	36	bez uvedení referencí	není v ceně	80%	Kostelec nad Orlicí	5
5.	<i>Kaska</i>	13,500 Kč	24	zákazníci pouze v některých krajích ČR	v ceně	95%	České Budějovice	4

Č.	DODAVATELÉ								Výsledek
1.	<i>Design</i>	100%	75%	100%	50%	90%	100%	75%	84%
2.	<i>Informační panely</i>	90%	75%	100%	100%	100%	90%	100%	94%
3.	<i>Urbania</i>	90%	75%	75%	75%	90%	50%	100%	79%
4.	<i>Reklamy Špaček</i>	90%	100%	25%	50%	80%	75%	75%	71%
5.	<i>Kaska</i>	75%	75%	75%	75%	95%	50%	100%	78%

Tab. č. 5 – Matice výběru dodavatele informačních tabulí, vlastní zpracování

MATICE VÝBĚRU DODAVATELE DĚTSKÉHO A OSTATNÍHO MOBILIÁŘE								
KRITÉRIA VÝBĚRU								
Č.	DODAVATELÉ	Cena (bez DPH)	Záruka (měsíce)	Reference	Doprava	Sortiment	Sídlo	Dodávka (týdny)
1.	<i>Tomovy parky</i>	353,000 Kč	60	realizováno přes 2000 hřišť v ČR a v Evropě	není v ceně	100%	Radvánovice (Turnov)	4
2.	<i>Flora servis</i>	217,000 Kč	60	hřiště po celé ČR a Slovensku	není v ceně	75%	Brno	4
3.	<i>Jiří Mooz</i>	207,000 Kč	24	bez referencí	není v ceně	80%	Brandov (Most)	6
4.	<i>Bonita Group Service</i>	199,000 Kč	36	hřiště po celé ČR	zdarma	75%	Brno	5
5.	<i>KARIM Europe</i>	372,000 Kč	24	hřiště po celé ČR a Slovensku	není v ceně	85%	Hulín (Přerov)	6

Č.									Výsledek
1.	<i>Tomovy parky</i>	50%	100%	100%	50%	100%	100%	100%	86%
2.	<i>Flora servis</i>	75%	100%	90%	50%	50%	75%	100%	77%
3.	<i>Jiří Mooz</i>	75%	50%	50%	50%	75%	100%	75%	68%
4.	<i>Bonita Group Service</i>	100%	75%	75%	100%	50%	75%	75%	79%
5.	<i>KARIM Europe</i>	25%	50%	90%	50%	75%	75%	75%	63%

Tab. č. 6 – Matice výběru dodavatele dětského a ostatního mobiliáře, vlastní zpracování

4.2.9 Propagace stezky

4.2.9.1 Letáková propagace v informačních střediscích národního parku

NPČŠ provozuje pět informačních středisek. Všechna střediska se nacházejí v blízkém okolí parku. Díky vysoké návštěvnosti těchto středisek turisty, byla zvolena tato místa za nejvhodnější místo propagace ku příležitosti otevření nové naučné stezky pro děti.

Seznam informačních středisek národního parku

- Dům Českého Švýcarska v Krásné Lípě
- Informační středisko Saula (Dolní Chřibská)
- Informační středisko Jetřichovice
- Informační středisko Srbská Kamenice
- Informační středisko Hřensko

Do středisek budou vždy umístěny dva plastové stojany s počtem 100 ks letáků. Grafický návrh letáku viz Příloha č. 6.

4.2.9.2 Inzerát na internetovém portálu deník.cz

Leták vytvořený k propagaci nové naučné stezky v NPČŠ bude také umístěn na internetovém portálu deník.cz, konkrétně na stránky Děčínského a Ústeckého deníku. Zde je poskytována základní inzerce zdarma.

4.2.9.3 Propagace na webových stránkách parku

V rámci propagace budou využity dosavadní webové stránky NP. Bude se jednat o umístění letáku na webové stránky SNPČŠ (www.npcs.cz). Informace o otevření stezky bude uvedena na úvodní straně v seznamu aktualit. Každý návštěvník, který stránky navštíví okamžitě tuto aktualitu uvidí.

4.2.9.4 Oficiální otevření naučné stezky s průvodcem

Posledním bodem propagace bude samotné oficiální otevření stezky za přítomnosti členů SNPČŠ. První návštěvníky stezky provede průvodce, který seznámí zájemce s trasou a jednotlivými zastaveními, které se na stezce nacházejí.

4.2.10 Orientační rozpočet projektu

FINANČNÍ ROZPOČET - NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI (NÁRODNÍ PARK ČESKÉ ŠVÝCARSKO)					
Termín realizace:	únor 2014 - červen 2014				
Investor:	Strukturální fondy EU (dotace)				
Zhotovitelé	Informační panely: Tomovy parky; Flora servis				
Druh	Název	Popis	M.j.	J.c.	Cena celkem (Kč)
Informační tabule	Dřevěná konstrukce - stojan	Smrkové dřevo	14 Ks	8,950	125,300
	Zpracování informační náplně		14 Ks	3,650	51,100
	Tisk tabulí		14 Ks	3,400	47,600
	Ocelové kotevní patky	Ocel pozink	28 Ks	150	4,200
	Instalace	Montáž a betonáž	14 Ks	2,500	35,000
	Doprava výrobce	1x závoz	1 Kpl	zdarma	zdarma
Dětské hřiště	Houpadlo pružinové – KONÍK		2	11,400	22,800
	Sestava lezečí - STRÁŽNÍ VĚŽ		1	149,700	149,700
	Prolézačka – PARAVAN		1	36,800	36,800
	Pískoviště - OHRÁDKA		1	14,400	14,400
	Prohazovadlo – ŽÁBA KUNĀKALKA		2	11,500	23,000
Odpočívadla	Lavička bez područek		6	8,000	48,000
	Stůl s oboustrannou lavicí		2	21,200	42,400
	Infopanel se stříškou 40 x 50 cm		2	8,000	16,000
	Odpadkový koš - žába		8	10,000	80,000
	Odpadkový koš na plast a papír		3	2,400	7,200
	Infopanel s odpadkovými koši		1	12,600	12,600
Propagace	Stojan na letáky	Plast, velikost A4	10 Ks	100	1,000
	Letáky	Tisk, formát A4	1000 Ks	10	10,000
	Průvodce	Správce NPCŠ	1 Kpl	2,000	2,000
	Montáž ostatních výrobků				30,000
	Doprava ostatních výrobků				20,000
	Ostatní finanční náklady	Pojištění, servis			30,000
	Celkem náklady				809,100
	Výnosy pro dodavatele	Marže + zisk + ost. náklady	15%		121,365
	CELKEM (bez DPH)				930,465

Tab. č. 7 – Orientační rozpočet projektu

4.2.11 Zhodnocení investice

Vydané finanční prostředky na realizaci naučné stezky jsou dlouhodobého rázu. Informační panely jsou bezúdržbové a při minimálních servisních požadavcích mají dlouhou životnost.

NPČŠ jako unikátní přírodní scenérie láká sám o sobě velké množství turistů, kteří se sem za poznáním a odpočinkem vrací. Rozšíření možností pro rodinou turistiku je jistě přesvědčivým argumentem, proč se vydat právě sem.

Vzdělávací a zábavná forma poskytnutí informací o kraji přiláká zájem těch nejmenších. Zvláště pak děti předškolního věku, které nevstřebají ještě naplno krásy krajiny, můžou právě v grafických návrzích informačních panelů najít zalíbení. Motiv „žabí průvodkyně“ jim utkví v paměti a bude je provázet i mimo naučnou stezku.

Pro tyto případy se nabízí kampaň se suvenýry, laděná do stylu naučné stezky. Naučné brožury nebo dětské časopisy s tematikou okolní přírody, které budou dalším článkem vzdělávacího procesu. Téma šetrného zacházení s přírodou a jejími zdroji v dětském oku přijatelné formě. Reklamní předměty vyrobené z recyklovaných materiálů jako je papír a plasty.

Každá pozitivní zkušenost je nejlepší reklamou pro další návštěvníky a právě možnost využití atrakce pro děti bude rozhodujícím faktorem pro výběr destinace na letní dovolenou celé rodiny.

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Cílem práce bylo navrhnout novou naučnou stezku pro děti na základě vymezení ekonomického významu turismu v Národním parku České Švýcarsko. Nástrojem pro toto zjištění bylo dotazníkové šetření uskutečněné v roce 2011. Šetření probíhalo ve dvou kolech. První kolo bylo směřované na respondenty ubytované v okolí národního parku. Zde bylo získáno 264 dotazníků. V rámci druhého kola byli osloveni respondenti v samotném národním parku s celkovým počtem 148 dotazníků. V obou případech dotazníky obsahovaly otázku zaměřenou na výdaje návštěvníků během jejich pobytu v národním parku a v jeho okolí.

Ze získaných a zpracovaných dat byly vyvozeny následující doporučení. První z nich se zaměřuje na stravování návštěvníků během jejich pobytu. Velký počet respondentů se stravuje z vlastních zdrojů přivezených z domova nebo nakoupených v místě pobytu. Proto by obce, které se nacházejí v blízkosti národního parku, měly zabezpečit pro návštěvníky dostatečný počet obchodů s širokým sortimentem potravin a ostatního zboží.

Druhé doporučení se zaměřuje na možné zavedení vstupného do národního parku. Tato otázka byla uvedena v druhém kole šetření. Z odpovědí na tuto otázku a na otázku *Jakou maximální částku byste byli ochotni za vstup zaplatit?*, vyplynulo, že větší část respondentů by byla za vstup ochotna zaplatit. Polovina z nich by za vstup utratila 50 Kč a čtvrtina 100 Kč.

Poslední doporučení je věnováno vzniku nové naučné stezky pro děti, která by mohla být na tomto území vybudována. Z obou kol šetření vyplynulo, že většina by novou naučnou stezku uvítala a ráda navštívila. Vzhledem k tomuto zjištění byla druhá kapitola praktické části věnována návrhu realizace naučné stezky pro děti. V současné době se na území národního parku vyskytují 4 naučné stezky, ale ani jedna z nich není zaměřena na děti. Proto stojí za zvážení, zda by nová naučná stezka nepřilákala nové návštěvníky, především pak z řad těch nejmenších.

6 Závěr

Diplomová práce na téma Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti obsahuje dvě hlavní části.

V části teoretické došlo k vymezení nezbytných informací o národním parku. Především pak základní informace o historii, o vzniku zdejší krajiny, o flóře, fauně a lesním porostu národního parku. V neposlední řadě také o nejvýznamnějších památkách a místech národního parku.

Další kapitola teoretické části byla zaměřena na cestovní ruch na tomto území. Zejména na jeho historii a současnost, dále pak na pozitivní a negativní dopady turismu na ekonomickou, sociálně - kulturní a životní složku prostředí. V kapitole byl také zahrnut popis monitoringu návštěvnosti, který je na tomto území zaznamenáván od roku 2000, tedy od roku, kdy byl park vyhlášen parkem národním. Od té doby však došlo k vývoji techniky měření. V roce 2005 byly do parku umístěny infračervené závory. Od roku 2008 až do současné doby se v parku nachází 15 pyroelektrických senzorů, které zaznamenávají průchod turistů a průjezd cyklistů v obou směrech. Výsledky monitoringu návštěvnosti za období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010 jsou také součástí této kapitoly.

Projekt realizace naučné stezky pro děti byl zpracován do dvou hlavních kapitol. První z nich byla zaměřena na analýzu prostředí včetně zjištění ekonomických dopadů turismu v národním parku. Nástrojem tohoto zjištění bylo dotazníkové šetření, které bylo uskutečněno ve dvou kolech, a to na území národního parku a v jeho blízkém okolí. Výsledek šetření zahrnuje několik doporučení, které z něj vyplývají. Tyto doporučení jsou sepsána v kapitole zhodnocení výsledků a doporučení.

Druhá kapitola byla věnována návrhu na vybudování naučné stezky pro děti. V této části byly popsány základní informace o stezce a hlavní požadavky na její vybudování. Dále pak technické podmínky realizace včetně finančního rozpočtu, časového harmonogramu a propagace stezky.

7 Použité zdroje

Knižní publikace

[1] RUBÍN, Josef a kol.: *Navštivte...národní parky a chráněné krajinné oblasti*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-808-3.

[2] RŮŽIČKA, Jiří, JORDÁKOVÁ, Jana, POZLOVSKÁ, Zuzana. *100 nejzajímavějších míst severních Čech do kapsy*. 1. vyd. Praha: KMa, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7309-437-9.

[3] RŮŽIČKA, Jiří, JORDÁKOVÁ, Jana, POZLOVSKÁ, Zuzana. *Skalní města do kapsy*. 1. vyd. Praha: KMa, s.r.o., 2006. ISBN 80-7309-324-3.

Informační mapy a jiné materiály v tištěné podobě

[4] BOUŠKA, Petr, HÄRTEL, Handrij, SOJKA, Václav. *Informace – mapa*. Krásná Lípa: Správa Národního parku České Švýcarsko, 2001.

[5] ČESKÉ ŠVÝCARSKO – zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko. *Naučná stezka Růžová*. Krásná Lípa: Princip, prosinec 2001. Ročník 0, číslo 1/2001.

[6] NAGEL, R. *Vítejte v Národním parku České Švýcarsko*. Krásná Lípa: České Švýcarsko, o.p.s., 2010.

[7] NAGEL, R. *Lesy Českého Švýcarska – Proč se kácí v národním parku?*. 3. upr. vyd. Krásná Lípa: Správa Národního parku České Švýcarsko, 2010.

[8] STEIN, Karel. *Chráněná krajinná oblast Labské pískovce - Hřensko*. Praha: ČTK-Pressfoto. Z 2058 04-02-599/2-1-243

Internetové zdroje

[9] ATLAS ČESKA. *Zřícenina hradu Falkenštejn* [on-line].[cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.atlaseska.cz/ustecky-kraj/zricenina-hradu-falkenstejn/>

- [10] ATLAS ČESKA. *Zřícenina hradu Šaunštejn* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.atlaseska.cz/ustecky-kraj/zricenina-hradu-saunstejn/>
- [11] BIOLIB.cz. *Violka dvoukvětá* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.biolib.cz/cz/image/id96798/>
- [12] BIOSFÉRICKÁ REZERVACE V BARVÁCH. *Rys ostrovid* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://mab.kav.cas.cz/img/>
- [13] BYDLENÍ iDNES.cz. *Mlýn z Pyšné princezny čeká na záchranu* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://bydleni.idnes.cz/mlyn-z-pysne-princezny-ceka-na-zachranu-fcr-/architektura.aspx?c=A070509_114442_architektura_ptp
- [14] ČESKÁ ASOCIACE GEOMORFOLOGŮ. *Čím se geomorfologie zabývá?* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.geomorfologie.eu/>
- [15] ČESKÁ TELEVIZE. *Ostrov zapomenutého klidu – Údolí Dyje* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/888008-ostrov-y-zapomenuteho-klidu/490214148540002-udoli-dyje/>
- [16] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Průvodce po regionu - Českosaské Švýcarsko* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.ceskosaske-svycarsko.cz/ceske-svycarsko.html>
- [17] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Ochrana přírody* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/ochrana-prirody/>
- [18] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Lidé* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/lide/>
- [19] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Geologie a geomorfologie* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/geologie/>

- [20] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Historie osídlení* [on-line].[cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/historie-osidleni/>
- [21] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Dolský mlýn* [on-line].[cit. 2011-10-05].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/turisticke-cile/dolsky-mlyn/>
- [22] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Turistické cíle od A do Z* [on-line].[cit. 2011-10-05].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/turisticke-cile-od-a-do-z/>
- [23] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Turistické cíle – Kyjovské údolí* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/turisticke-cile/kyjovske-udoli/>
- [24] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Turistické cíle – Malá Pravčická brána* [on-line].
[cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/turisticke-cile/mala-pravcicka-brana/>
- [25] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Köglerova naučná stezka* [on-line].[cit. 2011-11-02].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/pesi-trasy/koglerova-stezka/>
- [26] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Okolím Hřenska* [on-line].[cit. 2011-11-08].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/pesi-trasy/okolim-hrensa/>
- [27] ČESKÉ ŠVÝCARSKO. *Jetřichovickými skalami* [on-line].[cit. 2011-11-09].
Dostupné z: <http://www.ceskesvycarsko.cz/pesi-trasy/jetrichovickymi-skalami/>
- [28] ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO. *Falkenštejn* [on-line].[cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskosaske-svycarsko.cz/turisticke-zajimavosti/falkenstejn.html>
- [29] ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO. *Rudolfův kámen* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskosaske-svycarsko.cz/turisticke-zajimavosti/rudolfuv-kamen.html>

- [30] ČESKOSASKÉ ŠVÝCARSKO. *Pravčická brána* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.ceskosaske-svycarsko.cz/turisticke-zajimavosti/pravcicka-brana/foto-2.html>
- [31] FOTOTURISTIKA. *Jetřichovické stěny* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: http://www.fototuristika.cz/album/photo?photo_id=9922
- [32] GEOCACHING. *Labské pískovce – Kyjovské údolí* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: http://www.geocaching.com/seek/cache_details.aspx?guid=7665abb2-2e2a-49d8-90a6-74732c56fdc6
- [33] GEOWEB. *Geologie* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.gweb.cz/geologie/geologie/>
- [34] HOBBY.cz. *Lilie zlatohlávek* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z:
http://hobby.idnes.cz/lilie-zlatohlavek-lilium-martagon-d5r/herbar.aspx?c=A080722_110928_herbar_lud
- [35] HOBBY.cz. *Liška friesová* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://hobby.idnes.cz/atlas-hub.aspx?pismo=1>
- [36] iTRAS. *Rojovnická bahenní* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://itras.cz/ceske-svycarsko/galerie/572/>
- [37] iTRAS. *Dolský mlýn* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://itras.cz/dolsky-mlyn/galerie/2005/>
- [38] iTRAS. *České Švýcarsko - Mariina vyhlídka* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://itras.cz/ceske-svycarsko/>
- [39] iTRAS. *Růžovský vrch* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://itras.cz/penzion-u-vaclava/galerie/10035/>

- [40] JETŘICHOVICE. *Skalní hrad Šaunštejn* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://chalupauzvonku.aspone.cz/5/okol%C3%AD1en.htm>
- [41] JETŘICHOVICE 2. BĚH. *Dolský mlýn* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://2beh.webnode.cz/okoli-tabora/>
- [42] JETŘICHOVICKO. *Skalní hrady Českého Švýcarska - Falkenštejn* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://jetrichovicko.euweb.cz/skalnihrady.htm>
- [43] JETŘICHOVICKO. *Výletní trasy v okolí Jetřichovic* [on-line]. [cit. 2011-11-08].
Dostupné z: <http://jetrichovicko.euweb.cz/turtrasanaucnestecky.htm>
- [44] KAREL PLECHÁČ – Fotogalerie. *NP České Švýcarsko – Jetřichovické skály, pramen Sv. Huberta* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.kareplechac.cz/lowg.php?sg=npcs>
- [45] KRÁSY ČECH.cz. *České Švýcarsko – Gabrielina stezka* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://www.krasycech.cz/Ceske-Svycarsko/index.htm>
- [46] LUŽICKÉ HORY. *Köglerova naučná stezka Krásnolipskem* [on-line].
[cit. 2011-11-02]. Dostupné z: <http://www.luzicke-hory.cz/priroda/index.php?pg=nskrlic>
- [47] MARKVARTICE. *Edmundova soutěska* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z:
<http://markvartice-unas.cz/decinsko-historicke-pohlednice/imagepages/111--Hrensko-Edmundova-souteska-turiste-na-lodce.php>
- [48] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Natura 2000* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/natura_2000
- [49] NAŠE HOUBY.cz. *Holubinka olšinná* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z:
http://nasehouby.cz/houby/taxon_list.php?taxon=genus&key=Russula&subgenus=Russula&section=Russula

- [50] OBEC HŘENSKO. *Gabrielina stezka* [on-line]. [cit. 2011-11-08]. Dostupné z: <http://www.hrensko.cz/index.php?nid=6523&lid=CZ&oid=1021958>
- [51] OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY V ČESKÉ REPUBLICE. *Flóra* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=flora&site=NP_ceske_svycarsko_cz
- [52] PARTNERSTVÍ, o.p.s.: *Monitoring návštěvnosti Národního parku České Švýcarsko* [online]. [cit. 2011-11-20]. Správa Národního parku České Švýcarsko, 2010. (PDF). Dostupné z <http://npcs.blue-point.cz/en/turisticky-ruch>
- [53] PRIVÁT U LVA. *Fotogalerie - Kyjovské údolí* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.privatulva.cz/fotogalerie.php>
- [54] PROŠLÁPNUTO.cz. *Růžák – hora sopkou zvaná* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.proslapnuto.cz/clanek011.html>
- [55] RYTÍŘ KOPCŮ. *Čípek objímavý* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.kibitz.estranky.cz/fotoalbum/nase-flora-i-fauna/kvetena/cipek-objimavy.jpg.html>
- [56] SALOV, Tomáš. *Měření návštěvnosti v Národním parku České Švýcarsko* [on-line]. [cit. 2011-11-15]. Správa Národního parku České Švýcarsko, 2010. (PDF). Dostupné z: <http://www.npcs.cz/osobni-stranka-tomase-salova>
- [57] SIS, o.p.s. *Analýza příležitostí v cestovním ruchu* [on-line]. [cit. 2011-11-15]. (PDF). Dostupné z: <http://www.rehlovice.cz/dobrovolne-svazky-obci/mikroregion-milada/?ftresult>
- [58] SOKOLNICKÁ CHATA – jízďárna Znojmo. *Výr velký* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.jizdarna-znojmo.cz/ptaci-dravci/>

[59] SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU. *Sokol stěhovavý* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.krnap.cz/sokol-stehovavy/>

[60] STEVE'S DIGICAMS. *Ledňáček říční* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://forums.steves-digicams.com/wildlife-photos/159697-white-wagtail-common-kingfisher.html>

[61] TOP VÝLET.cz. *NS Okolím Hřenska* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.topvylet.cz/index.php?detail=1585>

[62] TOULKY. *České Švýcarsko – Vilemínina vyhlídka* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.alena.ilcik.cz/0806ceskosaskesvycarsko.php>

[63] ULLI.cz. *České Švýcarsko – Edmundova soutěska* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://www.ulli.cz/vylety-se-psem/ceske-svycarsko-vylet-s-kamarady>

[64] VÁCLAV SOJKA. *Šaunštejn* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://www.vaclavsojka.cz/image.php?id_foto=358&gal=37

[65] WIKIPEDIE - otevřená encyklopedie. *Děčínská vrchovina* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9B%C4%8D%C3%ADnsk%C3%A1_vrchovina

[66] WIKIPEDIE. *Národní park České Švýcarsko* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_park_%C4%8Cesk%C3%A9_%C5%A0v%C3%BDcarsko

[67] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Šicha černá* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0icha_%C4%8Dern%C3%A1

[68] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Vydra říční* [on-line]. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vydry>

- [69] WIKIPEDIE - otevřená encyklopedie. *Köglerova naučná stezka* [on-line].
[cit. 2011-11-02]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6glerova_nau%C4%8Dn%C3%A1_stezka
- [70] ZÁKLADNÍ ŠKOLA ROKYTNICE. *Ústecký kraj – Soutěsky Kamenice* [on-line].
[cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://www.zsrokytnice.cz/3z_cesko.php
- [71] ŽABÁCI.cz. *Losos obecný* [on-line]. [cit. 2011-09-21].
Dostupné z: <http://zabaci.cz/fauna-a-flora/139-losos-a-jeho-pibuzni.html>
- [72] KV PROJEKTY.eu. *Regionální operační program Severozápad* [on-line]. [cit. 2012-09-10]. Dostupné z: <http://kvprojekty.cz/programy/regionalnioperacniprogramseverozapad>
- [73] ROP Severozápad. *Oblast podpory 4.1* [on-line]. [cit. 2012-09-10]. Dostupné z:
<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/zrealizovane-projekty/uzitecny-rozvoj-cest-ruchu/oblast-podpory-4-1>
- [74] AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. *Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu* [on-line]. [cit. 2012-09-10].
Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/osveta-opatreni/turisticky-znacene-cesty-naucne-stezky-v-zchu-a-navstevnicka-infrastruktura.html>
- [75] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Směrnice MŽP č. 6/2012* [on-line]. [cit. 2012-09-10]. Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/res/data/003/000554.pdf>
- [76] INFORMAČNÍ TURISTICKÉ PANELY. *Fotogalerie* [on-line]. [cit. 2012-09-15].
Dostupné z: <http://www.infopanely.com/fotogalerie/>
- [77] TOMOVY PARKY. *Dětská hřiště a herní prvky - katalog* [on-line]. [cit. 2012-09-10].
Dostupné z: <http://www.tomovyparky.cz/cs/katalog>
- [78] FLORA SERVIS. *Katalog produktů* [on-line]. [cit. 2012-09-10].
Dostupné z: <http://www.floraservis.cz/produkty/>

Seznam obrázků

Obr. č. 1 - Mapa Národního parku České Švýcarsko	13
Obr. č. 2 - Vznik krajiny v národním parku.....	15
Obr. č. 3 - Původní a současná osídlení	17
Obr. č. 4 - Lesní porost	18
Obr. č. 5 – Flóra	19
Obr. č. 6 – Fauna.....	20
Obr. č. 7 - Skalní hrad Falkenštejn	21
Obr. č. 8 - Dolský mlýn	22
Obr. č. 9 - Jetřichovické vyhlídky.....	23
Obr. č. 10 - Kyjovské údolí a Kyjovský hrádek	24
Obr. č. 11 - Pravčická brána, Sokolí hnízdo a Malá Pravčická brána	25
Obr. č. 12 - Soutěsky Kamenice	26
Obr. č. 13 - Hrad Šaunštejn.....	27
Obr. č. 14 - Köglerova naučná stezka	31
Obr. č. 15 - Naučná stezka Okolím Hřenska	32
Obr. č. 16 - Naučná stezka Okolím Růžáku	33
Obr. č. 17 - Naučná stezka Jetřichovickými skalami.....	34
Obr. č. 18 – Senzor	39
Obr. č. 19 – Snímání chodců a cyklistů senzorem.....	40
Obr. č. 20 - Rozmístění monitorovacích senzorů v národním parku.....	40
Obr. č. 21 - Vyznačená místa distribuce dotazníků (ubytovací zařízení)	45
Obr. č. 22 - Vyznačená místa, kde proběhlo osobní dotazování	46
Obr. č. 23 - Mapa s vyznačenou trasou naučné stezky s jednotlivými zastaveními	57
Obr. č. 24 - Dřevěný panel.....	70
Obr. č. 25 – Vybrané produkty společnosti Tomovy parky pro naučnou stezku	71
Obr. č. 26 – Vybrané produkty společnosti Tomovy parky pro naučnou stezku	72
Obr. č. 27 – Vybrané produkty společnosti Flora servis pro naučnou stezku	72

Seznam tabulek

Tab. č. 1 - Lokality monitoringu návštěvnosti v Národním parku České Švýcarsko v období od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2010	41
Tab. č. 2 – SWOT analýza projektu.....	59
Tab. č. 3 – Časový harmonogram projektu.....	61
Tab. č. 4 – Matice výběru formy financování.....	67
Tab. č. 5 – Matice výběru dodavatele informačních tabulí	74
Tab. č. 6 – Matice výběru dodavatele dětského a ostatního mobiliáře.....	75
Tab. č. 7 – Orientační rozpočet projektu	78

Seznam grafů

Graf č. 1 – Srovnání celkové roční návštěvnosti lokalit.....	41
Graf č. 2 – Srovnání roční návštěvnosti jednotlivých lokalit	42
Graf č. 3 – Srovnání maximální a průměrné měsíční návštěvnosti lokalit.....	43
Graf č. 4 – Rozložení roční návštěvnosti v roce 2010 (lokality)	44
Graf č. 5 - Kraj, ze kterého přijeli návštěvníci Národního parku České Švýcarsko	47
Graf č. 6 – Návštěvnost NPCČŠ respondenty za účelem rekreace	48
Graf č. 7 – Počet dnů, které zde tráví respondenti nyní.....	48
Graf č. 8 – Účel návštěvy.....	49
Graf č. 9 – Způsob, jakým se návštěvníci do parku dostali	50
Graf č. 10 - Zařízení, ve kterém jsou respondenti ubytováni během jejich pobytu.....	50
Graf č. 11 – Způsob stravování respondentů během jejich pobytu	51
Graf č. 12 - Přibližné výdaje respondentů	52
Graf č. 13 - Vstupné do národního parku	53

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník v ubytovacích zařízeních	92
Příloha č. 2 - Ubytovací zařízení, kam byly distribuovány dotazníky.....	95
Příloha č. 3 - Dotazník pro osobní dotazování.....	96
Příloha č. 4 - Popis zastavení naučné stezky a jejich grafický návrh	99
Příloha č. 5 – Cenová nabídka společnosti Tomovy parky.....	111
Příloha č. 6 – Leták na propagaci	121

8 Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník v ubytovacích zařízeních

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Dobrý den, jmenuji se Dana Filípková a jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze. V současné době vypracovávám diplomovou práci na téma „Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti“. K tomuto tématu se vztahuje i můj dotazník. Cílem dotazníku je zjistit, jaký objem příjmů přinášejí návštěvníci národnímu parku a dále, jak by návštěvníci uvítali a využili novou naučnou stezku pro nejmenší návštěvníky.

1. Z jakého kraje a města jste přijeli do Národního parku České Švýcarsko?

☐ Hlavní město Praha	☐ Plzeňský kraj	☐ Olomoucký kraj
☐ Středočeský kraj	☐ Jihočeský kraj	☐ Jihomoravský kraj
☐ Ústecký kraj	☐ Vysočina	☐ Zlínský kraj
☐ Liberecký kraj	☐ Královéhradecký kraj	☐ Moravskoslezský kraj
☐ Karlovarský kraj	☐ Pardubický kraj	Město .....

2. Jak často navštěvujete Národní park České Švýcarsko za účelem rekreace?

- Několikrát do roka   Jednou ročně   Nepravidelně   Jsem zde poprvé

3. Na kolik dní tu jste nyní?

- 1 den   2 dny   3 dny   4 dny   5 dnů   6 dnů   7 dnů   8 a více dnů

4. Za jakým účelem jste sem přijeli/cíl Vaší návštěvy?

☐ Příroda	☐ Poznávání okolí
☐ Turistika	☐ Návštěva příbuzných či známých
☐ Cyklistika	☐ Nakupování
☐ Památky	☐ Jiný účel, jaký.....

5. Jakým způsobem jste se sem dostali?

- Autem   Autobusem   Vlakovým   Na kole   Na motocyklu   Pěšky
 Jiným způsobem, jakým.....

6. V jakém ubytovacím zařízení jste ubytováni během Vašeho pobytu? Zároveň uveďte počet strávených nocí a místo, ve kterém se ubytovací zařízení nachází.

☐ Hotel	☐ počet nocí	název města.....
☐ Pension	☐ počet nocí	název města.....
☐ Rekreační středisko	☐ počet nocí	název města.....
☐ Turistická chata	☐ počet nocí	název města.....
☐ Kemp	☐ počet nocí	název města.....
☐ Ubytování v soukromí	☐ počet nocí	název města.....
☐ Vlastní chata, chalupa	☐ počet nocí	název města.....
☐ U příbuzných, známých	☐ počet nocí	název města.....

7. Jakým způsobem se během pobytu stravujete

☐ V ubytovacím zařízení	☐ Vlastní stravování (nákup potravin v místě pobytu)
☐ V restauracích	☐ Vlastní stravování (potraviny dovezené z domova)
☐ V rychlých občerstveních	

8. Jaké jsou Vaše přibližné výdaje za tyto služby během Vašeho pobytu?

(1 osoba/1 den)

Ubytování	.....Kč
Stravování	.....Kč
Nákup potravin	.....Kč
Doprava	.....Kč
Vstupné	.....Kč
Suvenýry	.....Kč
Nákup informačních materiálů	.....Kč

9. Máte děti   Ano   Ne

10. Cestujete s dětmi?   Ano   Ne

11. Uvítali a využili byste v Národním parku České Švýcarsko naučnou stezku pro děti?   Ano   Ne

12. Pohlaví muž žena**13. Věk** do 20 let 21 – 30 let 31 – 40 let 41 – 50 let 51 – 60 let 61 a více let

Děkuji, že jste věnovali Váš čas vyplnění dotazníku.

Příloha č. 2 - Ubytovací zařízení, kam byly distribuovány dotazníky

1. Penzion České Švýcarsko – Krásná Lípa
2. Rekreační chata Na fakultě – Kyjov
3. Penzion Kyjovská terasa – Kyjov
4. Hotel Mezní louka – Mezná
5. Penzion Vesna – Srbská Kamenice
6. Penzion Stará hospoda – Doubice
7. Chata Hubertus – Doubice
8. Doubické chalupy – Doubice
9. Penzion Laura – Chřibská
10. Penzion Mencl – Chřibská
11. Penzion Na staré pile – Chřibská
12. Penzion Na Stodolci – Chřibská
13. Penzion U havrana – Jetřichovice
14. Penzion Pod skálou – Jetřichovice
15. Hotel Zámeček – Jetřichovice
16. Hotel Bellevue - Jetřichovice
17. Hotel Lípa – Vysoká lípa
18. Penzion Zvoneček – Vysoká lípa
19. Penzion U Loupežáků – Vysoká lípa
20. Penzion Hofberg – Vysoká lípa
21. Penzion U Růženky – Všemily
22. Penzion Na bělidle – Krásná Lípa

Příloha č. 3 - Dotazník pro osobní dotazování

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY **NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO**

Dobrý den, jmenuji se Dana Filípková a jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze. V současné době vypracovávám diplomovou práci na téma „Ekonomická významnost turismu v Národním parku České Švýcarsko a vznik nové naučné stezky pro děti“. K tomuto tématu se vztahuje i můj dotazník. Cílem dotazníku je zjistit, jaký objem příjmů přinášejí návštěvníci národnímu parku a dále, jak by návštěvníci uvítali a využili novou naučnou stezku pro nejmenší návštěvníky.

1. Z jakého kraje a města jste přijeli do Národního parku České Švýcarsko?

☐ Hlavní město Praha	☐ Plzeňský kraj	☐ Olomoucký kraj
☐ Středočeský kraj	☐ Jihočeský kraj	☐ Jihomoravský kraj
☐ Ústecký kraj	☐ Vysočina	☐ Zlínský kraj
☐ Liberecký kraj	☐ Královehradecký kraj	☐ Moravskoslezský kraj
☐ Karlovarský kraj	☐ Pardubický kraj	Město .....

2. Jak často navštěvujete Národní park České Švýcarsko za účelem rekreace?

- Několikrát do roka   Jednou ročně   Nepravidelně   Jsem zde poprvé

3. Na kolik dní tu jste nyní?

- 1 den   2 dny   3 dny   4 dny   5 dnů   6 dnů   7 dnů   8 a více dnů

4. Za jakým účelem jste sem přijeli/cíl Vaší návštěvy?

☐ Příroda	☐ Poznávání okolí
☐ Turistika	☐ Návštěva příbuzných či známých
☐ Cyklistika	☐ Nakupování
☐ Památky	☐ Jiný účel, jaký.....

5. Jakým způsobem jste se sem dostali?

- Autem   Autobusem   Vlakovým   Na kole   Na motocyklu   Pěšky
 Jiným způsobem, jakým.....

6. V jakém ubytovacím zařízení jste ubytováni během Vašeho pobytu? Zároveň uveďte počet strávených nocí a místo, ve kterém se ubytovací zařízení nachází.

☐ Hotel	☐ počet nocí	název města.....
☐ Pension	☐ počet nocí	název města.....
☐ Rekreační středisko	☐ počet nocí	název města.....
☐ Turistická chata	☐ počet nocí	název města.....
☐ Kemp	☐ počet nocí	název města.....
☐ Ubytování v soukromí	☐ počet nocí	název města.....
☐ Vlastní chata, chalupa	☐ počet nocí	název města.....
☐ U příbuzných, známých	☐ počet nocí	název města.....

7. Jakým způsobem se během pobytu stravujete

☐ V ubytovacím zařízení	☐ Vlastní stravování (nákup potravin v místě pobytu)
☐ V restauracích	☐ Vlastní stravování (potraviny dovezené z domova)
☐ V rychlých občerstveních	

8. Jaké jsou Vaše přibližné výdaje za tyto služby během Vašeho pobytu?

(1 osoba/1 den)

Ubytování	.....Kč
Stravování	.....Kč
Nákup potravin	.....Kč
Doprava	.....Kč
Vstupné	.....Kč
Suvenýry	.....Kč
Nákup informačních materiálů	.....Kč

9. Máte děti   Ano   Ne

10. Cestujete s dětmi?   Ano   Ne

11. Uvítali a využili byste v Národním parku České Švýcarsko naučnou stezku pro děti?   Ano   Ne

12. V případě, že by se začalo vybírat vstupné do národního parku, byli by jste ochotni za vstup zaplatit?

- 100 Kč   50 Kč   za vstup bychom nebyli ochotni zaplatit

13. Jakou maximální částku byste byli ochotni za vstup do národního parku zaplatit?

Vstup do národního parku.....Kč

14. Pohlaví

- muž
 žena

15. Věk

- do 20 let   41 – 50 let
 21 – 30 let   51 – 60 let
 31 – 40 let   61 a více let

Děkuji, že jste věnovali Váš čas vyplnění dotazníku.

Příloha č. 4 - Popis jednotlivých zastavení na trase naučné stezky a jejich grafický návrh

Zastavení č. 1 a 12. - Seznámení a rozloučení s dětmi

Popis zastavení:

První zastavení je věnováno seznámení se s žabičkou Kasandrou, která bude celou stezkou děti provázet. Kasandra bude dětem povídat o zdejších kraji, rostlinách, zvířatech a jiných zajímavostech národního parku. Také bude s dětmi plnit otázky, které jsou na trase pro děti připravené.

Zároveň je na tomto místě umístěna tabule s rozloučením. Tzn. na začátku a na konci stezky budou umístěny vždy 2 tabule.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

1. ZASTAVENÍ

Ahoj holky a kluci, vítám Vás na naučné stezce Okolím Pravčické brány. Moje jméno je Kasandra, ale moji zvířecí kamarádi mi říkají Cestovatelko. Přezdívku jsem získala proto, že hrozně ráda cestuji, poznávám nové věci a vždy se ráda něco nového naučím. Doufám, že se Vám stezka v mém doprovodu bude líbit.

Po cestě nás čeká spousta zábavy, budeme poznávat rostliny, živočichy a jiné zajímavosti národního parku. Také nás čeká několik nesnadných úkolů a otázek, které budeme spolu plnit. Už teď si připravte nějaký papír a tužku, budete je po cestě potřebovat. Jednotlivé tabule s povídáním a úkolem poznáte podle mého obrázku. Tak děti hurá na cestu, zábava začíná!

12. ZASTAVENÍ

Holky a kluci, zde končí naše putování národním parkem. Doufám, že se Vám stezka líbila, a že jste si užily hodně zábavy, já tedy ano. Moc mě to s Vámi bavilo a musím Vás pochválit za to, jak Vám šlo plnění úkolů. Mnohdy to byly úkoly opravdu nesnadné. Tak se mějte milé děti a snad se ještě někdy potkáme! A pokřik na závěr „Národnímu parku třikrát nazdar“.

Vaše Kasandra Cestovatelka

Zastavení č. 2 – I. zóna národního parku

Popis zastavení:

V místě zastavení bude umístěna tabule s krátkým povídáním o zónách národního parku. Pod textem bude umístěn 1. úkol. Bude se jednat o obrázek obsahující předměty, které nepatří do přírody. Zároveň zde budou umístěny kontejnery, do kterých tyto odpadky patří. V dolní části tabule bude obráceným písmem uvedené řešení úkolu.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

2. ZASTAVENÍ

Děti, Vy to možná nevíte, ale momentálně se nacházíte v nejdůležitější části národního parku, tzv. I. zóně. Její začátek a konec poznáte podle dvou červených pruhů na stromech a podle zelené tabulky s nápisem I. zóna. Viděly jste je? A víte proč se zde musejí do držovat nejpřísnější pravidla a co se skrývá za těmito značkami? Já Vám to povím. Národní park je rozdělen do tří zón, III. zóna je oblast, která byla nejvíce poznamenána lidskou činností, II. zónu tvoří jehličnaté lesy, které tu však nejsou od pradávna a konečně I. zóna je územím nejdůležitějším. V I. zóně je nejkrásnější příroda a proto je důležité toto místo chránit.

1. Úkol

Nyní Vás děti čeká první úkol. Pozorně si přečtěte zadání! Na obrázku vidíte zdejší krásnou přírodu, ve které se však nachází mnoho odpadků, které tu zanechali nepořádní lidé. Poznáte, které to jsou a do přírody nepatří? A kam by se jednotlivé odpadky měly odnášet?

Řešení úkolu: kniha – papír, skleněné láhve – sklo, plastové láhve – plast, ohryzek – kompost, konev – smíšený odpad/sběr, baterie do auta – nebezpečný odpad

Zastavení č. 3 – Fauna národního parku I.

Popis zastavení:

Na místě zastavení bude umístěna tabule s povídáním o fauně národního parku. Text bude obsahovat nejvzácnější zvěř národního parku a pod ním bude umístěn úkol. Ve spodní části bude opět uvedeno řešení.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

3. ZASTAVENÍ

Děti víte co je to fauna? Fauna je označení přírody zahrnující všechny živočichy. V národním parku žije mnoho vzácných živočichů, zejména v I. zóně, kde mají zvířátka dostatek klidu. Nejvzácnějšími živočichy národního parku jsou sokol stěhovavý, čáp černý, výr velký a datel černý. Ve skalních převislech a puklinách skal žijí netopýři a zároveň jsou tato místa domovem plchů velkých a zahradních. Na březích řek a říček žijí vydry říční.

2. úkol

Zvířátka národního parku - výr velký, datel černý, vydra říční a čáp černý si vyměnili stíny. Dokážete tyto výměny napravit?

Řešení úkolu: čáp - datel, datel - vydra,
vydra - výr, výr - čáp

Zastavení č. 4 – Stáří stromu

Popis zastavení:

Na čtvrtém zastavení bude umístěna tabule se zaměřením na stáří stromu, tedy jak zjistíme stáří stromu podle obvodu a podle pařezu. Úkolem je spočítat letokruhy pařezu, určit v jakých letech zde panovala velká sucha a čím jsou způsobeny praskliny kmene. Ve spodní části bude umístěno řešení.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

4. ZASTAVENÍ

Děti, právě se nacházíme na čtvrtém zastavení. Mezi tím, co si Vaši rodiče budou číst o počátcích turistiky v národním parku, my si povíme také něco o historii, ale o historii stromu. Každý strom má své stáří. Některé stromy jsou mladé a jiné mnoho let staré. A víš, jak takové stáří stromu zjistíš? Když strom ještě stojí, můžeme jeho stáří odhadnout podle jeho obvodu. Víme, že u nás se stromům zvětší obvod o 2,5 cm za rok, takže když naměříme obvod 1,5 m, tak víme, že je tu strom přibližně 60 let. Je to pouze přibližný odhad, důležité však je, jak se stromu daří, kde roste a o jaký druh stromu se jedná. Když je strom poražen a zbude po něm jen pařez, můžeme zjistit jeho přesné stáří pomocí spočítání letokruhů na pařezu. Letokruhy jsou jednotlivé kružnice na pařezu a počítáme je od středu směrem ven. Teď už víte, jak se dá zjistit stáří stromu, tak se můžete pustit do dalšího úkolu.

3. úkol

Na obrázku vidíte průřez stromu, zkuste tedy spočítat kolik let bylo tomuto stromu. Zároveň zkuste říci, v kolika letech života tohoto stromu panovala na tomto území velká sucha a jak se to na stromu projevilo. Poslední otázka se zaměřuje na praskliny, které můžete na obrázku vidět. Víš, čím mohly tyto praskliny vzniknout?

Řešení úkolu: stromu bylo 24 let, velká sucha = 10 - 13 let a 19 - 22 let - když panují velká sucha, strom nemá dostatek živin, pomalu roste, a proto jsou letokruhy blízko u sebe, praskliny - silné mrazy

Zastavení č. 5 – Pravčická brána

Popis zastavení:

V rámci pátého zastavení bude umístěna tabule se základními informacemi o Pravčické bráně. Úkolem dětí bude vyluštit křížovku. Tajenkou křížovky bude „Pravčická brána“. Pod úkolem bude umístěno řešení.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

5. ZASTAVENÍ

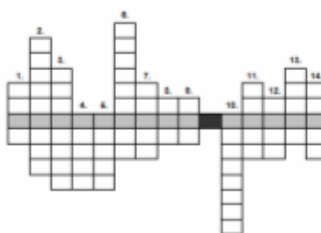
Tak co děti, víte, co za památku se nachází před Vámi? Je to Pravčická brána, největší přírodní brána v Evropě vytvořená z pískovce. Vidím, jak jste překvapeni její velikostí, já také. Rozpětí oblouku je neuvěřitelných 27 m, výška otvoru je 16 m a šířka 7 – 8 m. Pravčická brána má na území parku i svou jmenovkyni a to Malou Pravčickou bránu. Ta sice nemá takové rozměry, ale přes to se jedná o unikátní skalní útvar. Bohužel po samotné bráně se už nedá chodit, z důvodu jejího zachování. Ale můžete se projít pod ní anebo si jí prohlédnout z okolních vyhlídek.

4. Úkol

Nyní si ověřím, zda jste pozorně četly text na této tabuli. Vaším úkolem je vyluštit křížovku. Její tajenka Vám prozradí název památky, která je symbolem národního parku. Budete potřebovat papír, kam si poznamenate písmenka, která vycházejí v tajence.

Řešení úkolu: kapr, letokruhy, Kasandra, vydra, černý, prasklina, raček, oko, čáp, borovice, parku, žáby, fauna, obava. **Tajenka:** Pravčická brána

1. Jaká je nejmenší sladkovodní ryba?
2. Jak se označují jedličkové stromy v naší zemi?
3. Jaká je naše jazyk?
4. Najedlých žije na větvích há a křácl?
5. Jak je drakovec jméno draka, kterého v čarodějném parku?
6. Jak se nazývá ptáček mezi stromy, z divokého světa?
7. Jaký ptáček je označován za ptáka chlebočeka?
8. Jak je název stromu?
9. Jak se nazývá vzrostlý stromový park, kterému dáváme jméno?
10. Jak se jmenuje jedličkový strom, který má dlouhé jehličky a začíná se v parku v bojesku potu?
11. Necháme se v úrodném ... doplnit.
12. Co se zraje jako dlaně každý ti rospol?
13. Jak se označuje ptáček, který zabíjí všechny drobné ptáčky?
14. Jakým jménem slavně mluvíme v každém slově strom?

Zastavení č. 6 – Lesy národního parku

Popis zastavení:

Na zastavení číslo 6 bude umístěna tabule s povídáním o lese národního parku. V rámci tohoto zastavení budou děti plnit úkol zaměřený na rozdíl mezi jehličnatými a listnatými lesy.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

6. ZASTAVENÍ

Děti, právě máte za sebou první polovinu naučné stezky. Doufám, že máte ještě dost sil na část druhou. Právě se nacházíme u pískovcových skalních stěn v Pravčickém dole. I když povídání o těchto skalách a stěnách, které si právě čtou Vaši rodiče je zajímavé, my se zaměříme na lesnatou část národního parku. To byste nevěřily, kolik procent území pokrývá les, je to 97% území. Nejedná se však o původní lesní porost. Postupem let byly původní lesy, které tvořily převážně listnaté stromy, nahrazeny jehličnatými druhy. Dnes se s původními porosty na tomto území můžeme setkat jen ojediněle a navíc na hůře dostupných místech. Cílem současné Správy národního parku je obnova původního lesního porostu, tedy nahrazení jehličnatých lesů lesy listnatými.

5. úkol

Podívejte se na následující obrázky. Který z uvedených lesů by se Vám líbil více? V jakém lese si myslíte, že bude žít více zvířátek? Kde se lépe ukryjí? Kde poroste více hub? Z kterého lesa získáme rychleji dřevo, a který les je náchylnější na škůdce jménem kůrovec? Své odpovědi zdůvodněte.

Řešení úkolu: Listnatý les je po všech stránkách lepší. Rostlinám a houbám se po boku listnatého stromu daří lépe. Získávají zde více živin a vody. Listnaté stromy jsou méně náchylní na škůdce a jsou odolnější proti větrným pohromám. Zvířátkům se také více daří v listnatém lese, jelikož se zde daří rostlinám, které jsou jejich potravou a mohou se zde rovněž lépe ukryt. Jedinou výhodou, kterou přinášejí jehličnaté lesy je, že z nich získáme dřevo dřívě, neboť jehličnatý strom je považován za rychle rostoucí dřevinu.

Zastavení č. 7 – Vznik krajiny a fauna národního parku II.

Popis zastavení:

V rámci sedmého zastavení bude umístěna tabule s povídáním o vývoji zdejší krajiny. Od moře až k vytvoření pískovců. Součástí bude i zmínka o vodních živočiších žijících v říčce Kamenici a Křinici. Úkolem dětí bude najít v každé uvedené větě skryté jméno vodního zvířátka.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

7. ZASTAVENÍ

Děti, nyní se nacházíme u skalního útvaru zvaného Homole. Skalní útvar vznikl před mnoha miliony let působením povětrnostních podmínek – větrem, vodou a mrazem. Nevím, zda Vám rodiče říkali, že na tomto území se před více než 90 milióny let rozprostíralo moře. Na dně tohoto moře se usazovaly vrstvy písku, a když moře ustoupilo, zůstal tu jen písek. Ten vlivem počasí ztvrdnul a vznikl pískovec, který je tu kolem nás dodnes. O členitost pískovce se postarala voda a led, který zde vytvořily jednotlivé skály a skalní útvary. Podívejte se na tabuli, kterou si čtou Vaši rodiče. Je tam hezký obrázek vývoje zdejší krajiny, který jsme si před chvílkou popsali. A když už mluvíme o té vodě, tak se nemůžeme nezmínit o vodních živočiších, které v ní žijí. Národním parkem protékají říčky Kamenice a Křinice. V říčce Kamenici i Křinici žijí různé druhy ryb, především musíme zmínit vzácného lososa obecného. Na březích pak žijí ledňáčci říční, vydry říční, mloci skvrnití či skorci vodní.

6. Úkol

Dalším úkolem pro Vás je tzv. skryvačka. V každé větě se ukrývá název jednoho vodního živočicha, žijícího v říčkách národního parku. Už víš, kteří živočichové to jsou?

Řešení úkolu: vydra, skorec, losos, rak, mlok

1. V březnu budou v obchodech velké slevy drahého zboží.
2. Stát Polsko recykluje odpadky nejméně ze všech států.
3. Kolo s osou uprostřed se polámalo.
4. Děti, bude pršet, na obloze jsou černé mraky.
5. Když kluci doběhli, unavený Tom lokal hltavě studenou limonádu.

Zastavení č. 8 – Listnaté a jehličnaté stromy národního parku

Popis zastavení:

Na osmém zastavení bude umístěna informační tabule obsahující povídání o listnatých a jehličnatých stromech národního parku. Úkolem dětí bude přiřadit k názvům stromů jejich šišky či plody.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

8. ZASTAVENÍ

Řešení úkolu: 1-E, 2-D, 3-F, 4-A, 5-C, 6-B

O lesnaté části národního parku jsme si povídali už u zastavení číslo 6. Nyní se děti zaměříme na jednotlivé listnaté a jehličnaté stromy národního parku. Říkali jsme si, že původní lesy, které byly převážně listnaté, byly nahrazeny lesy jehličnatými. Nejvíce se zde vyskytovaly jedlobukové lesy a na suchých písčivcových základech se rozkládaly borovicové lesy zastoupené borovicí lesní. Dále se na těchto místech vyskytovaly duby, břízy a jeřáby. V kamenitých kopcích rostly jilmy a javory, u běhu řek a říček jsme pak mohli spatřit olše. Smrky, které dnes pokrývají většinu území, a jsou to právě oni co nahradili původní lesní porost, se dříve vyskytovaly pouze v hlubokých a chladných roklích. Také už víme, že jehličnaté lesy jsou více náchylní na větrné pohromy a škůdce, a že v listnatých lesích se více daří zvířátkům a rostlinám.

7. úkol

Úkolem na tomto zastavení je přiřadit k jednotlivým stromům na levé straně plody a větve na straně pravé.

1)	A)	4)	D)
2)	B)	5)	E)
3)	C)	6)	F)

Zastavení č. 9 – Flóra národního parku I.

Popis zastavení:

V místě zastavení bude umístěna tabule s informacemi zaměřujícími se na flóru národního parku. Úkolem dětí bude vyluštit názvy rostlin za pomoci obrázků.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

9. ZASTAVENÍ

Na předchozích zastaveních jsme si povídali o fauně národního parku. Zdalipak děti víte, jak se označuje ta část přírody, která zahrnuje všechny rostliny? Nevíte? Tuto část přírody nazýváme flóra. Národní park má také svoji flóru. Na suchých a neúrodných místech národního parku můžeme vidět například vřes obecný, borůvka, brusinka či lišejníky. Na místech, která jsou chráněná před slunečním svitem můžeme spatřit rostliny, jako jsou vzácný rojovník bahenní, dále rašeliníky, kapradiny, různé druhy mechů nebo ojediněle i velmi vzácnou šichu černou. Když se budete pozorně dívat, můžete zahlédnout i chráněnou lilii zlatohlávek. V chladných a vlhkých místech, jako jsou dna roklí, můžeme spatřit například čípek objímavý, sedmikvítek evropský či violku dvoukvětou, která se na území národního parku poprvé vyskytla již v době ledové.

8. úkol

Vaší dalším úkolem je vyluštit názvy rostlin, které rostou v národním parku. Obrázky vždy představují část názvu rostliny.

Řešení úkolu: rojovník, lišejník, sedmikvítek evropský, lilie zlatohlávek, violka dvoukvětá, kapradina

OVNÍK

NÍK

7 i

EVROPSKÝ

LILIE

HLÁVEK

VIOLKA DVOU

A

ADINA

Zastavení č. 10 – Flora národního parku II.

Popis zastavení:

Na desátém zastavení bude umístěna tabule s informacemi o houbách rostoucích na území národního parku. Úkolem dětí bude správně přiřadit nohy k jednotlivým kloboukům hub.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

10. ZASTAVENÍ

U předchozího zastavení jsme si povídali o rostlinách národního parku. Nesmíme však opomenout, že do flóry zahrnujeme i houby. V národním parku bylo nalezeno zhruba 900 druhů hub. To je docela dost, že ano děti? Nacházejí se zde běžné druhy hub, jako jsou hříby, kozáci, muchomůrky nebo lišky. Ale také tu můžeme najít vzácné a chráněné druhy, kterými jsou bolinka černohnědá, ohňovec ohraničený, holubinka olšinná a liška friesová. Znáte děti nějaké druhy hub a poznáte je? Já si Vás tedy vyzkouším.

9. úkol

V tomto úkolu máte na obrázku několik hub. Bohužel se houbám pomotaly klobouky a nohy. Dokážete přiřadit ke kloboukům správné nohy? Víte, která z těchto hub je jedlá a která jedovatá?

Řešení úkolu: 1-F - jedlý, 2-D - jedlý,
3-A - jedlá, 4-E - jedovatá, 5-C - jedlý,
6-B - jedovatá

Zastavení č. 11 – pomoc národnímu parku

Popis zastavení:

Na tomto zastavení bude umístěna tabule se shrnutím toho, co se děti během cesty dozvěděly. Dále zde budou informace o tom, jak by děti měly chránit přírodu, aby byla zachována pro budoucí generace. Úkolem bude vyluštit vzkaz, který zní: „Je třeba žít v souladu s přírodou“.

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

Děti, nacházíme se na předposledním zastavení naší naučné stezky. Během cesty jste se dozvěděly základní informace o národním parku, o vzniku zdejší krajiny, o fauně a flóře a její nejdůležitější části lesnatém porostu. Víme, že les je nejdůležitější částí národního parku, zejména pak listnaté lesy, o jejichž navrácení usiluje Správa národního parku nejvíce. Také víme, že národní park se rozděluje do tří zón, z nichž nejvýznamnější je I. zóna, kde platí nejpřísnější pravidla pro pohyb návštěvníků. Abychom zachovali přírodu i pro budoucí generace, musíme přírodu chránit. Zbytečně jí nezahlcovat odpady a napomáhat jejímu rozvoji například vysazováním nových stromků či navrácením vyhynulých živočišných druhů.

10. úkol

Posledním úkolem naučné stezky bude vyluštit následující vzkaz, podle kterého byste se měly řídit! Na první pohled se to zdá, jako nelehký úkol, ale princip je velmi jednoduchý. Za jednotlivá čísla dosadíte písmenka abecedy. Pro snadnější vyluštění Vám uvedu klíč:

A=1	E=5	CH=9	L=13	P=17	T=21	X=25
B=2	F=6	I=10	M=14	Q=18	U=22	Y=26
C=3	G=7	J=11	N=15	R=19	V=23	Z=27
D=4	H=8	K=12	O=16	S=20	W=24	

11 5   21 19 5 2 1   27 10 21

23   20 16 22 13 1 4 22

20   17 19 10 19 16 4 16 22

Řešení úkolu: „Je třeba žít v souladu s přírodou“

Příloha č. 5 – Cenová nabídka společnosti Tomovy parky

Datum:

25. 9. 2012

**Cenová nabídka na realizaci dětského a městského mobiliáře pro projekt:
*„Nová naučná stezka pro děti v Národním parku České Švýcarsko“***

Zadavatel:

Správa Národního parku České Švýcarsko

ředitel

Benda Pavel, Ing., Ph.D.

Pražská 52

407 46 Krásná Lípa

Tel.: 412 354 054; 737 276 998

E-mail: p.benda@npcs.cz

Zhotovitel:

Tomovy parky, s.r.o.

Karlovice, Radvánovice 123

511 01 Turnov

ICO: 47470712

DIC: CZ47470712

Tel.: +420 481389181

Fax: +420 481389368

E-mail: obchod@tomovyparky.cz

I. Předmět nabídky

Výroba, dodávka a montáž dětského a městského mobiliáře.

Místo umístění: Národní park České Švýcarsko (obora Mezní Louka a Tři prameny)

II. Popis cenové nabídky

Na základě Vámi zasláné poptávky ze dne 20.9.2012 jsme pro Vás vytvořili cenovou nabídku dětského a městského mobiliáře, který bude součástí nové naučné stezky pro děti v Národním parku České Švýcarsko. Podkladem pro vytvoření nabídky nám byly Vámi zasláné požadavky. V poptávce již byl uveden konkrétní seznam dětského a městského mobiliáře, o který by jste měli zájem. Zvolené produkty budou určeny návštěvníkům již zmiňované stezky.

Naše produkty jsou vyrobeny tak, aby zaručovaly vysokou odolnost při maximální vytiženosti a zároveň, aby co nejdéle odolávaly povětrnostním podmínkám a vandalismu. Dětský mobiliář je vyroben z akátového dřeva a některé části ze dřeva dubového. Díky dřevěnému materiálu, ze kterého naše produkty vyrábíme, jsou tyto produkty vhodné umístit do přírody, kde svým vzhledem do těchto míst zapadnou. Produkty jsou certifikovány dle ČSN-EN 1176, tudíž jsou kvalitní a bezpečné.

III. Dodací lhůta

Standardní dodací lhůta je 4 týdny od obdržení závazné objednávky a její následné potvrzení.

IV. Záruka

Na své produkty poskytujeme základní záruční dobu 10 let, konkrétně na hnilobu konstrukcí a nosných částí prvků, dále pak 5 let na pevnost nosných konstrukcí a 2 roky na ostatní komponenty.

V. Popis jednotlivých Vámi poptávaných produktů

TP1C02-101 Houpadlo pružinové – KONÍK

Katalogové číslo	TP1C02-101
Sestava obsahuje	sedadlo na pružině kotvené do země s figurou koně
Věková skupina	od 3 do 10 let (do 60 kg)
Výška konstrukce	cca 90 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	300 x 230 cm
Kritická výška pádu	100 cm
Dopadová plocha	pro výšku pádu do 1 m - trávník 7 m ²
Nosnost	60 kg
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ certifikováno v SZÚ s. p. Brno ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ ruční výroba ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky
Cena bez DPH, montáže a dopravy	11 400 Kč

TP1I02-001 Sestava lezečí - STRÁŽNÍ VĚŽ

Katalogové číslo	TP1I02-001
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ síťová stěna ▪ plošina ▪ kúlová konstrukce kotvená do terénu ▪ skluzavka ▪ řetězový žebřík ▪ žebřiny ▪ lezečí stěna s prořezávanými chyty
Věková skupina	od 6 do 15 let
Výška plošiny	cca 200 cm
Výška konstrukce	cca 310 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	cca 1 030 x 655 cm
Kritická výška pádu	280 cm
Dopadová plocha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pro výšku pádu do 1 m - trávník 5 m² ▪ pro výšku pádu nad 2 m - bezpečnostní povrch 34 m² ▪ pro výšku pádu od 1 do 2 m - bezpečnostní povrch 6,5 m²
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ certifikováno v SZÚ s. p. Brno ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ bočnice skluzavek je zhotovena z dubového řeziva ▪ ruční výroba ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky
Cena bez DPH, montáže a dopravy	149 700 Kč

TP1H00-004 Prolézačka – PARAVAN

Katalogové číslo	TP1H00-004
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ síťová stěna lezecí ▪ lezecí stěna s chyty ▪ nosná čtyřkřídlová konstrukce kotvená do země ▪ řetězový žebřík ▪ žebřiny nakloněné
Věková skupina	od 4 do 15 let
Výška konstrukce	cca 200 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	850 x 570 cm
Kritická výška pádu	180 cm
Dopadová plocha	pro výšku pádu do 1 m - trávník 5 m ²
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ruční výroba ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky ▪ certifikováno v SZÚ s. p. Brno ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176
Cena bez DPH, montáže a dopravy	36 800 Kč

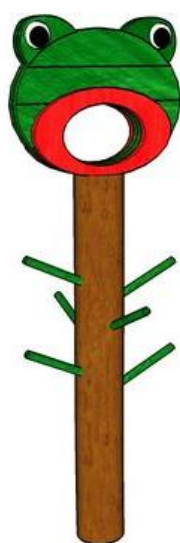
TP1G00-003 Pískoviště - OHRÁDKA

Katalogové číslo	TP1G00-003
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodáváno bez písku ▪ kůlová konstrukce spojená prkny, kotvená do země
Věková skupina	od 3 do 9 let
Výška konstrukce	cca 50 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	600 x 600 cm
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ certifikováno v SZÚ s. p. Brno ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky ▪ ruční výroba ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176
Cena bez DPH, montáže a dopravy	14 400 Kč

TP2B00-003 Prohazovadlo – ŽÁBA KUŇKALKA

Katalogové číslo	TP2B00-003
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kolíkové stupy pro šplhání ▪ oboustranná figura s prohazovacím otvorem ▪ kúlová konstrukce kotvená do terénu
Věková skupina	od 3 do 6 let
Výška konstrukce	cca 220 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	370 x 350 cm
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ruční výroba ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky
Cena bez DPH, montáže a dopravy	11 500 Kč

TP3D00-013 Lavička bez područěk

Katalogové číslo	TP3D00-013
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lavice s opěradlem ▪ kotvení
Výška konstrukce	cca 110 cm (sedák 45 cm)
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	370 x 495 cm
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ ruční výroba ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky
Cena bez DPH, montáže a dopravy	8 000 Kč

TP3D00-007 Stůl s oboustrannou lavicí

Katalogové číslo	TP3D00-007
Sestava obsahuje	2x lavice spojená se stolem
Výška konstrukce	cca 80 cm (sedák 45 cm)
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	460 x 480 cm
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ ruční výroba
Cena bez DPH, montáže a dopravy	21 200 Kč

TP3B00-005 Infopanel se stříškou 40 x 50 cm

Katalogové číslo	TP3B00-005
Sestava obsahuje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prkenná tabule se stříškou ▪ kúlová konstrukce kotvená do terénu
Výška konstrukce	cca 210 cm
Prostor pro prvek vč. ochranné zóny	kruh prům. 385 cm
Poznámka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ certifikováno v SZÚ s. p. Brno ▪ akátové a dubové broušené dřevo ▪ vyrobeno v souladu s ČSN EN 1176 ▪ ruční výroba ▪ vnitřní a povrchová úprava nezávadnými přípravky
Cena bez DPH, montáže a dopravy	8 000 Kč

NÁRODNÍ PARK ČESKÉ ŠVÝCARSKO

NAUČNÁ STEZKA PRO DĚTI „OKOLÍM PRAVČICKÉ BRÁNY“

Správa Národního parku České Švýcarsko
Vás srdečně zve na

Slavnostní otevření
naučné stezky pro děti

Okolím Pravčické brány

1.6.2014 od 10:00

Mezní Louka

Trasa:

Mezní Louka – Pravčická brána – Tři prameny

www.npcs.cz